

74. 2208.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

NAGYKAPOSON 1938. ÉVI JUNIUS 30-ÁN TARTOTT
TAVASZI ÉS DECEMBER 29-ÉN TARTOTT ŐSZI
RENDES KÖZGYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

72. szám.

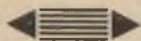
1939.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

VII. 1207

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

NAGYKAPOSON 1938. ÉVI JUNIUS 30-ÁN TARTOTT
TAVASZI ÉS DECEMBER 29-ÉN TARTOTT ŐSZI
RENDES KÖZGYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
KÖMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

72. szám.

1939.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1938. ÉVI JUNIUS HÓ 30-ÁN NAGYKAPOSON TARTOTT
ÉVI RENDES TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Szücs István esperes és Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok, mint elnökség.

Dr. Magda Sándor püspök.

Ujlaki Sándor, Benkő Lajos, Egyed Béla, Kőmives Sándor papi-, Kovács Dániel, Hegyi György, Ritoók Lajos, Sutka Kálmán és Dr. Szekeress Albin világi tanácsbírók.

Kőmives Sándor papi főjegyző, Gencsy Béla és Csomár Zoltán papi aljegyzők, Koncz Gyula világi főjegyző és Móré Gábor világi aljegyző.

Dr. Kiss Bálint egyházmegyei ügyész.

Bodnár Lajos, Jós vay Dénes, Kálniczky János, Király Zoltán, Gaál István, Rácz József, Gecse Endre, Bellágh Barna, Szilágyi László, Nagy József, Csomár Béla, Kecskeméthy Lajos, Bittó Béla, Csomár Géza és Szakal István lelkészek, Lenkey Lajos, Mitró István és Magda Barna segédlelkészek.

Szanyó Sándor és Tóth Miklós tanítóképviselők.

Nagy István bajánházai, Nyisztor Pál bátfai, Varga József bési, Csiszár György bezői, Badó Ignác csapi, Csatlós Sándor csicseri, Hudák Pál rőcsei, Kosztré Pál sárosmezői, Popély István iskei, Jencsó György jenkei, R. Ádám Gábor kistráti, F. Balogh János mokcsakerészi, H. Kis István nagykaposi, Éles Albert szelmenci, Michó János szeretvai, Vircsik G. János pályini, Kövér Sándor palágyi, B. Katkó Miklós szürtei, Badó Gábor ásványi, Kovács Sándor salamoni, Vas József nyarádi,

Krupa Mihály pinkóci, Galgóczy János vajkóci, Hura János lucskai, és Kovács Sándor vajáni egyházi megbízottak.

1. Esperes buzgó imádsága után Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok nyitja meg a tanácskozást. Beszédében kiemeli, az egyház—társadalmi élet és munka terén jelentősebb megmozdulásokat, rámutat a belmissziós munka jelentőségére a konferenciák tartásának fontosságára. A presbiterek és az ifjúság helyes nevelését és irányítását elsőrendű kötelezettségeknek tartja. Ünnepli Hegyi György egyházmegyei tanácsbíró, aki 60 év óta munkálkodik már egyházmegyénk kötelékében. Megemlékezik esperesünk 30 éves hivataloskodásának évfordulójáról és szól arról a veszteségről, amely egyházkerületünket Lukács Géza egyházkerületi tiszteletbeli főgondnok elhalálozásával érte.

Gondnok és az esperes megemlékezésével kapcsolatban:

1. Gyászoló szívvél és fájó érzéssel örököltük meg egyházmegyei jegyzőkönyvünk lapjain főtiszteletű BALOGH ELEMÉR urnak a dunamelléki egyházkerület püspökének és egyetemes konventünk lelkeselnökének emlékezetét. Még csak nemrégén ünnepeltük 70 éves jubileumát, együtt örülve az örvendezőkkel és máris siratnunk kell — jajj szóval siratnunk, — hogy elesett a mi fejünknek koronája. Balogh Elemér az egyházszervező lelkipásztor, az egész világot bejáró tudós kutató, gyűjtő, polyhistor, a gályarabok kálváriás útjának legnagyobb tudásu nyomozója, aki kegyeletos szívvél maga is végig zárándokolt azoknak fájdalmas könnyeivel, verejtékeivel és hulló vércseppjeivel megáztatott útján.

A könyveknek tudós barátja és minden igazságatlanságot szenvedőnek irgalmasszívü pátrónusa nincsen többé. Akit a külföld és belföld hatalmasai és szellemi kiválóságai egyaránt tiszteltek és becsültek, akinek szeretetreméltó tulajdonságai előtt a legmagasabb helyeken is kinyíltak az ajtók és szívek, aki gyermekek hijján családjává fogadta, a szülei háztól az idegenbe szakadni kényszerült tanulóifjúságot, internátust, menzát alapított a számukra és még a saját szobáit is átengedte nekik, hogy minél többen legyenek körülötte, aki minden fájó könnyet igyekezett lefőrtülni, akinek mindenkihez volt egy jó, meleg simo-

gató, vigasztaló szava, egy kedve, vidámitó anekdótája, egy biztató, bátorító tekintete: Balogh Elemér nincsen többé.

Fájó szívvél gyászolunk mi is együtt azokkal, akik őt minálunk közelebből ismerték, szerették és becsülték. Találjanak kihűlt porrészei a temető fának csendesen susogó lombjai alatt békés pihenést, mennybe szállt lelkének engedje megérni a Gondviselés, hogy lássa mielőbb békés révbe futni anyaszentegyházunk sok vihartól hányatott hajóját, amelynek sorsát életében annyira szíven viselte.

2. Egyházmegyei közgyűlésünk mély fájdalommal veszi tudomásul, hogy az egyházkerület és egyetemes egyházunk olyan sok igazán egész embert kívánó, nehéz időkben kipróbált vezére

LUKÁCS GÉZA

volt egyetemes konventi világi elnök és a tiszáninneni egyházkerület főgondnoka egyszersmint egyházkerületünk örökös tiszteletbeli főgondnoka, szelid lelkű, derült kedélyű, áldott gondolkodásu bölcs vezérünk és igazi világi főpapunk, akinek nagy vonalú egyénisége az államfordulat utáni idők nagy küzdelmeiben messze világító fátkyaként ragyogott előttünk: az emberi életkor végső határán—83 éves korában,— elköltözött az élők világából.

Hiv volt, — hát sokra bizatott — mindig feljebb — egész a legnagyobbakig. Amivé lett, ami sikereket elért, mindent kizárólag egyéni rátermettségének, páratlan munkakészségének és igazi, egyenes, puritán kalvinista jellemének köszönhetett. Igazi sáfár volt, aki érezte, tudta és vallást is tett róla akárhányszor, hogy az egyaszentegyház jövődjéért önfeláldozó nagy szeretettel kell küzdeni és a diadalra eljutáshoz mély bölcsesség, komoly akarás, erős, törhetetlen kitartás szükséges és olyan megrendíthetetlen akarat erő, amely nem retten meg a feltornyosuló akadályok tömegétől és a felelősségérzet tudatában a legnagyobb megpróbáltatások között is nyugalommal várja az igazság napjának felragyogását.

A legnehezebb időkben az ő nagy alakja volt kimagasló mintaképünk. Élete alkonyán, amikor a küzdelem teréről már félreállott, boldog büszkeséggel tekintettünk reá, most pedig mikor már nincsen többé, fájdalommal érezzük, hogy milyen nagy üresség támadt azon a helyen, ahol őt nem pótolhatja senki. Emlékét és elévülhetetlen nagy érdemeit hálás kegyelettel örökitjük meg jegyzőkönyvünk lapjain.

3. Szeretettel és ragaszkodással köszöntjük egyházmegyénk ősz kormányosát Szücs István esperes urat esperesi működésének 30. évfordulója alkalmával. Őszinte megbecsülésünk és elismerésünk jeléül jegyzőkönyvünk lapjain is megörökíteni kívánjuk azt a törhetetlen ragaszkodást és szeretetet, amelyben az ő páratlan tulajdonságokkal felruházott egyénisége a szívünkkel összeforrott. A kormányzásban szerénysége, az ítéllethozatalban pártatlansága és igazságossága, a tanácsban bölcsesége mindnyájunk előtt példaképül áll épenugy, mint derüs világnézete, megtörhetetlen optimizmusa, vidám kedélye és ellenállhatatlanul magával ragadó szellemessége. Egyszerű, természetes gondolkodásával, amellyel mindenkor készséggel »hódol az érdemnek, nem tudja, nem érzi magát« — szinte egyedül áll ebben a mai rideg, önző, szeretetlen és gyűlölködő, haszonleső és minden áron érvényesülni törekvő világban. Szívünk őszinte igaz szeretetével kívánjuk életének még hátralevő napjaira Isten áldó és megszentelő kegyelmét, hogy lelkének és szívének áldott kincsei, — mint a lenyugvó nap fénye az alkonyi felhőket, — aranyozzák be továbbra is — még sok, számos éveken át — életének alkonyodó napjait.

4. Szeretettel és ragaszkodással örökitjük meg jegyzőkönyvünkben, — emlékezetül és tanubizonyságul az utánunk jövőknek, — Hegyi György ügyvéd urnak, egyházmegyénk legidősebb világi tisztviselőjének az érdemeit, aki 1878 óta hosszú évtizedeken át, mint egyházmegyei ügyész és 1923 óta, mint tanácsbíró is, annyi sokat fáradozott egyházmegyei közéletünk munkamezején.

Az ő jogi szaktudása első helyen vivott ki érdekeket egyházmegyénk anyagi felvirágoztatása terén már a b. e. P. Horváth Mária urnő örökségének likvidálása alkalmával előbb, mint bizottsági tag, aztán, mint az egyházmegye jogi képviselője, ügyészi minőségben képviselve az egyházmegye érdekeit. Majd a megszerzett javak megőrzésével — »non maius est parci, quam parta tueri« — hiv sáfárolásával öregbítette érdemeit.

Mióta visszavonult is a munkától az anyaszent-egyház szolgálatának munkájában tovább is serénykedni azóta sem szűnt meg. Nagy elméleti és széles tapasztalati tudása, gondolkodó és vitázó képességének eleven és csillogó ereje sokszor nagy mértékben hozzájárul egyházmegyei közgyűléseinek nivójának emeléséhez, amikor egyes közérdekű dolgok unalmas és szürke tárgyalásmenetébe belekapcsolódva mindenkor egyéni és eredeti felfogásával szinte akaratlanul is felvillanyozza és közérdeklődés központjába állítja oda az egyébként száraz és érdektelen határozatokat kiváltó kérdéseket.

Gyenge, törékenynek látszó fizikum és a tipikusan szangvinikus vérmérséklet megnyilvánulása beszédben, járásban és mozdulatokban, magas és betegeskedésre hajló életkor és mégis pirospozsgás és az egészség színeitől rózsás arc: ilyen a külső megjelenése. Világos, szinte szőrszálhasogatóan jogászai gondolkodás és mégis a hagyományok patinás világának és világnézeteinek szinte áhitatos tiszteletbentartása és azok sérthetetlen és javításra nem szorult voltának szinte a végsőig menő, de mindenkor tiszteletet érdemlő meggyőződéssel való vitatása: ez a Hegyi György szerepe egyházmegyei közgyűlésünk tanácskozó asztala mellett. 60 év multán még ma is. Adja Isten, hogy még sokáig hallgathassunk és tanulhassunk tőle.

5. Szeretettel és ragaszkodással köszönti egyházmegyei közgyűlésünk Bertók Béla püspök urat abból az alkalomból, hogy, mint rangidős püspök szlovenszkói és kárpátaljai egyetemes egyházunk Konventjének elnökévé lett.

Alázattal kérjük az isteni Gondviselést, hogy vezesse őt kézenfogva ez új ösvényen is, hogy Istentől nyert kiváló képességei segítségével ezekben a nehéz időkben bátran és biztosan tudja vezetni anyaszentegyházunk hajóját a kívánt biztos rővpart felé és fáradozásainak eredményeképen mindenben egyedül Istené legyen a dicsőség.

2. Napirend előtti előterjesztéssel kapcsolatban elhatározta a közgyűlés, hogy a jövőben az egyházmegyei közgyűlések mindenkor istentisztelettel kezdődjenek, amelyen a megjelenés a közgyűlés alkotó tagjaira nézve kötelező.

3. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul.

4. Jelen gyűlésről távolmaradását betegségével igazolta Juhász Imre, Varga József és Haraszy Károly.

Közgyűlés az igazolásokat tudomásul veszi.

5. Múlt évi egyházmegyei közgyűlésünkről elmaradását nem igazolta Vámoslucska.

Közgyűlés az igazolás elmulasztásáért a lucskai egyházra újabb 40 korona rendbirságot ró ki.

6. A bírósági ügyek tárgyalásának időpontját — a közgyűlési ügyek tárgyalásának félbeszakításával — délelőtt 11. órára tűzte ki a közgyűlés.

7. Olvastatott az 1937. évi közgyűlés 6. sz. határozatával egyházmegyei papi aljegyző választására elrendelt szavazás eredményéről felvett jegyzőkönyv, mely szerint a választás eredményeképen beérkezett 28 szavazat, amelyek közül egy érvénytelen (Szirénfalva). A bizottság megállapította, hogy az érvényes szavazatok közül Csomár Zoltán 10, Nagy József 8, Gaál István 3, Bodnár Lajos 2, Varga József, Király Zoltán, Haraszy Károly és Szilágyi László 1—1 szavazatot kapott. Miután a jelöltek közül általános többséget senki sem nyert, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt (Csomár Zoltán és Nagy József) között pótszavazás rendeltetett el.

Ugyanazon bizottság jelenti 1938 január 13-án tartott üléséből, hogy az elrendelt pótszavazás eredményeképen 27 érvényes szavazat érkezett be. Megállapítja a bizottság, hogy a szavazatok közül Csomár Zoltán kiseráti lelkész 18, Nagy József palágyi lelkész pedig 9 szavazatot kapott és így Csomár Zoltán a megválasztatáshoz szükséges abszolút többséget elnyerte.

Községülés Csomár Zoltán kiskiráti lelkészt megválasztott egyházmegyei papi aljegyzőnek jelenti ki és állásába hivatalosan beiktatja.

8. Csomár Zoltán papi aljegyző a gyűlés színe előtt a hivatali esküt letette és helyét a tanácskozási asztalnál elfoglalta.

Községülés a megválasztott papi aljegyzőt szeretettel köszönti és működésére Isten áldó és segítő kegyelmét kéri.

9. Olvastatott Kovács Dániel egyházmegyei számvevő levele, amelyben ezen állásáról lemondását jelenti be.

Községülés a lemondást tudomásul veszi és Kovács Dániel tanácsbíró urnak eddigi számvevői működéséért elismerését fejezi ki.

10-11. A nagyszelmenci lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy a nyugdíjazás folytán megüresedett lelkészi állásra meghívás után Bellágh Barna feledi lelkész lett megválasztva 1937. november hó 28-án. Ugyancsak a beiktatás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy Bellágh Barnát 1938. április 3-án ünnepélyes istentisztelet keretében állásába be is iktatta.

Községülés a választást maga részéről megerősíti, a beiktatást tudomásul veszi és a lelkész választásról – tudomásulvétel végett – a főtiszteletű egyházkerületre jelentést tesz.

12-13. A vajkóc-mátyóci lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy az eltávozás folytán megüresedett lelkészi állásra egyhangu meghívás után Csomár Géza lévai segédlelkész lett megválasztva 1938. május hó 15-én.

Ugyanezen bizottság jelenti, hogy Csomár Gézát 1938. június hó 19-én ünnepélyes istentisztelet keretében állásába beiktatta.

Községülésünk a választást a maga részéről megerősíti, a beiktatást tudomásul veszi és a lelkészválasztást – tudomásulvétel végett – a főtiszteletű egyházkerületre is bejelenti.

14. Bodnár Lajos bátfá-pallói lelkész beterjeszti Nagy Miklós pallói előkönyörgő-tanítónak az ungvári csehszlovák elemi iskolai tanító vizsgáló bizottság magyar tagozata által kiállított, elemi népiskolai tanítóképesítő vizsga letételéről szóló

oklevelét, melynek alapján nevezettnek a pallói előkönyörgőit-
tanítói állásba végleges minőségben beerősítését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés Nagy Miklóst a
pallói egyház előkönyörgő-tanítóját bemutatott okmá-
nyai alapján állásába véglegesen beerősíti s tőle a
hivatali esküt kiveszi.

15. Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék jelentése
során a következő:

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

felvétellett Vajánban, 1938. március 31.-én az ungi ref. egy-
házmegye számvevőszékének üléséről. Jelen vannak: Szűcs
István esperes, Nyomárkay Sándor em. gondnok, Ujlaky Sándor,
Benkő Lajos lelkész-, Kovács Dániel, Dr. Kiss Bálint, Koncz Gyula
világi számvevőszéki tagok és Kőmives Sándor em. pénztáros.

Vizsgáztatott az 1938. évi pénztári- és járulékszámolási
naplók forgalma és annak eredményeképen megállapítottat,
hogy a pénztárban jelenleg 8,074.70 K készpénz van, amit
pénztáros elő is mutat.

Vizsgálta a számvevőszék az egyházmegyei pénztár 1937.
évi zárszámadását és megállapította, hogy a pénztárkönyv szerint:

1936. évi pénztármaradvány:	13,118.— K
Adósoktól tökevisszafizetés	48,747.—
Befizetett uj tőkék	162,941.90
Befizetett kötvény kamatok	64,880.90
Járulékok az egyházaktól	29,931.20
Járulékok egyesektől	7,083.30
Államsegély	3,350.80
Átmeneti és vegyes bevételek	6,838.30

Összes bevétel: 336,891.40 K

Kihelyezett tőke	129,700.—
Visszafizetett tőke és kamat	94,840.50
Kifizetett járulék	33,608.10
Kifizetett segélyek és nyugdíjak	45,835.30
Személyi fizetések	14,500.—
Közigazgatási és vegyes költségek	10,851.50
Kamatleírás	4,308.70

Összes kiadás 333,644.10 K

Pénztári maradvány 3,247.30

Számvevőszék a pénztárkönyv számadását minden tételében

nyugtákkal igazoltnak találta, jóváhagyta és megerősítette.

Vizsgálatott az adósok könyve, amely szerint készpénzforgalma a pénztárnak:

az év elején	13,118.— K
Növekedés	323,773.40
Fogyás	333,644.10
Év végén	3,247.30 K
Gyümölcsöző tőke: az év elején	920,917.—
Növekedés	129,700.—
Fogyás	48,747.—
Év végén	1,001.870.—
Kamat: 1936 évi hátralék	66,897.50
Folyó évi előírás	86,149.20
Befizetett kamatok	64,880.90
Kamatleírás	2,013.40
Kintlevő kamatkövetelés	86,152.40

Összes vagyon; 1,091,269.70 K

Vizsgálatott az alapok könyve, amely szerint a pénztár kezelésében levő alapok és alapítványok összege:

az év elején	1,000,932.50 K
Növekedés	296,576.60
Fogyás	206,239.40
Tőke az év végén:	1,091,269.70

Számvevőszék az adósokról és alapokról vezetett főkönyveket tételeiben a pénztárkönyv adataival megegyezőnek találta, jóváhagyta és megerősítette.

Az Ungi Református Egyházmegyei Alapítványi Pénztárban kezelt alapítványok alapok és tőkepénzek 1937 évi pénztári forgalma és évvégi értéke: Év elején Kor. 1,000,932.50. Bevétele Kor. 296,576.60. Kiadás Kor. 206,239.40 Év végén Kor. 1,091,269.70. (Részletes kimutatását lásd mellékletben.)

16. Vizsgálatott a járulékokról vezetett főkönyv, amely szerint az egyházközségek 1937 évre kivetett járulék 35,278.40 K

Ebből befolyt	29,931.20
Kintmaradt követelés	5,347.20
Egyesekre kivetett járulék	18,167.30
Ebből befolyt	6,904.30
Kintmaradt követelés	11,263.—

A járulék teljes összegében átvitetett a pénztárnaplóba.

17. Pénztáros beterjeszti az 1938. évre vonatkozó következő költségvetést:

Ungi Református Egyházmegye Alapítványi Pénztárának bevételi és kiadási költségvetése az 1938.-ik évre.

	Fedezet korona f.	Szükséglet korona f.
1. Pálóczi – Horváth M. és S. alapítványa 280,043.50 korona		
tőke 7% kamatja	19,603.—	
az ungvári föld bérjövödelme	342.—	
segély a beretkei árvaháznak		1,000.—
Bajánháza megszavazott segélye III. egyházközségeknek még kiosztható		1,500.—
lelkészek és tanítók részére kiosztható		7,000.—
tőkésítésre fordítandó		9,500.—
		945.—
Együtt	19,945.—	19,945.—
2. Pálóczi–Horváth házalap. 294,233.— korona tőke 4%		
kamatja tőkésítésre	11,770.—	11,770.—
3. Egyházmegyei özvegyárvatár 139,458.10 k. tőke 7% kamata	9,762.—	
lelkészek 1938. évi járuléka	990.—	
kint levő követelés lelkészeknél	2,195.60	
14 lelkészözvegy évi rendes segélye		7,000.—
kiosztható rendkívüli segély		1,600.—
tőkésítés és tőkevisszatérítés		4,347.60
Együtt	12,947.60	12,947.60
4. Pálóczy–Horváth sirboltala- pítvány. 12,246. korona tőke 6%		
kamatja tőkésítésre	735.—	735.—
5. Pálóczy–Horváth Gyűléstar- tási alapítvány. 19,700 korona 7% kamatja	1,379.—	
em. közgyűlési ebéd költségeire		1,061.—
tőkésítésre		318.—
Együtt	1379.—	1379.—

6. Egyházmegyei könyvtáralap.		
5,470 K. tőke 7% kamatja tőkésítésre	383.—	383.—
7. Leánynevelő intézeti alap.		
7,100 K. tőke 7% kamatja	497.—	
beretkei árvaháznak		447.—
tőkésítésre		50.—
Együtt	497.—	497.—
8. Szabó András emlékalapítvány.		
1,000 K. tőke 7% kamatja segélyezésre	70.—	70.—
9. Ásványi lelkészalap.		
1,119 K. tőke 6% kamatja tőkésítésre	68.—	68.—
10. Gencsy Ferenc alapítvány.		
1,060 K. tőke 6% kamatja rendelkezésre	64.—	64.—
11. Pinkóci lelkészalap.		
3,000 K. tőke 6% kamatja rendelkezésre	180.—	180.—
12. Tóth Lajos szürtei harang- alapja. 3,700.20. korona tőke 6% kamatja	222.—	
Szürtétől az alapítvány 2 évi jövedelme	1,000.—	
Szürtének az alap 2 évi kamatja		224.60
tőkésítésre		997.40
Együtt	1,222.—	1,222.—
13. Zsiró Istvánné alapítványa.		
1,029 K. tőke 6% kamatja rendelkezésre	62.—	62.—
14. Halász Mihály alapítványa.		
1,124. K. tőke 6% kamatja rendelkezésre	68.—	68.—
15. Bernáth Zoltán alapítványa.		
8,519 K. tőke 7% kamatja tőkésítésre	597.—	597.—
16. Szilágyi Ferenc alapítványa.		
900 K. tőke 6% kamatja rendelkezésre	54.—	54.—
17. Palágyi lelkészalap.		
74,500 K. t. 6% kamatja rendelkezésre	4,470.—	4,470.—
18. Palágyi orgonaalap.		
284 K. tőke 6% kamatja tőkésítésre	17.—	17.—

19. Palágyi templomalap.

114 K. tőke 6 ^o / _o kamatja tőkésítésre	7.—	7.—
---	-----	-----

20. Segélyalap.

901 K. tőke 7 ^o / _o kamatja tőkésítésre	63.—	63. —
---	------	-------

21. Teol. Internátus alap.

116,291 K. t. 6 ^o / _o kamatja tőkésítésre	6,977.40	6,977.40
---	----------	----------

22. Vajáni Erdélyi alap.

191 K. tőke 6 ^o / _o kamatja tőkésítésre	12,—	12. —
---	------	-------

23. Átmeneti tőkék alapja.

70,000 K. ideiglenes kölcsön kamatja	4,900.—	4,900.—
--------------------------------------	---------	---------

24. Közigazgatási pénztár.

1938-ra előírt kamatok feleslege	18,994.—	
----------------------------------	----------	--

egyházközségek közig. járulék kivetése	1,378.30	
--	----------	--

hátráléka	3,297.90	
-----------	----------	--

birósági költség követelés	900.—	
----------------------------	-------	--

büntetéspenzek	20.—	
----------------	------	--

em. jegyzőkönyvekért	640.—	
----------------------	-------	--

Banki kamatok	20.—	
---------------	------	--

közigazgatási államsegély	600.—	
---------------------------	-------	--

kerületi gyűlésre kiküldöttek		1,000.—
-------------------------------	--	---------

számvevőszék költségei		300.—
------------------------	--	-------

vizsgálatok költségei	500.—	500.—
-----------------------	-------	-------

jegyzőkönyv kinyomtatása		1,400.—
--------------------------	--	---------

nyomtatvány és írószer		1,700.—
------------------------	--	---------

látogatási fuvardíjak		600.—
-----------------------	--	-------

betörés elleni biztosítás		57.50
---------------------------	--	-------

esperesi fizetésre		5,000.—
--------------------	--	---------

papi főjegyzőnek		1,000.—
------------------	--	---------

két papi aljegyzőnek		400.—
----------------------	--	-------

ügyésznek		2,000.—
-----------	--	---------

pénztárosnak		4,000.—
--------------	--	---------

közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelőnek		1,000.—
---	--	---------

egyházmegyei számvevőnek		1,000.—
--------------------------	--	---------

tanügyi bizottsági elnöknek		100.—
-----------------------------	--	-------

egyházmegyei egyesületnek		100.—
---------------------------	--	-------

Átvitel	26,350.20	20,157.50
---------	-----------	-----------

Áthozat	26,350.20	20,157.50
kamatleírás veszteség		1,000.—
tőkésítésre		4,000.—
előre nem láthatókra		1,192.70
Együtt	26,350.20	26,350.20

Vaján 1938 január 1.

KÖMIVES SÁNDOR
em. pénztáros.

1. Számvevőszék a költségvetéssel kapcsolatban tett javaslatokat jóváhagyta és a költségvetéssel együtt az egyházmegyei közgyűlésnek megerősítésre ajánlja.

2. A pálóci Horváth házalap költségvetésével kapcsolatban tárgyalta a számvevőszék az egyházmegyei gondnok ur írásban előterjesztett véleményét, amelynek értelmében indítványozza, hogy a házalap a másik Horváth Mária féle alapítvánnyal együtt egyforma jövedelmeztetéssel és ugyanazon célra kamatoztatva kezeltesék, miután ennek az alapítványnak a természete és rendeltetése is azonos a másikéval. Az indítvánnyal szemben a pénztáros javasolja a házalapnak továbbra is külön kezelését, hogy valamikor a gyűlekezetek között, gyűlekezeti otthon létesítése céljából tökesegélyként szétosztva, a belmissziói élet intenzívebbé tételére ismét ingatlanokba fordíttassék vissza az alapítványnak ingatlaneladásból származó része. Addig is míg ez lehetővé válnék a tőke évi 4°/_o kamattal növeltessék, a további 4°/_o a közigazgatási pénztár jövedelmét képezze, ami közvetve ugyanis az egyházközségek közteherviselésének megkönnyítését képezi, emellett ilyen kezelés mellett ez az alap folytonosan jelentékenyen növekszik, míg a másik alapítvány kamatai teljes egészükben segélyezésekre fordíttatnak.

Számvevőszék a maga részéről a megejtett megbeszélések alapján az egyházmegyei gondnokkal együtt a pénztáros javaslatát fogadja el és ajánlja elfogadásra és egyházmegyei közgyűlésnek.

3. Elrendeli a számvevőszék, hogy az egyházmegyei pénztár hivatalos helyiségében levő s az

egyházmegye tulajdonát képező tárgyak leltára elkészíttessék és terjesztessék be az esperest hivatalhoz.

18. a) Olvastatott Fazekas János szürtei lakos kérelme, amelyben 7,000 K-t kitevő kamathátrálékából 2,000 K-nak elengedését kéri.

Számvevőszék a kérelmet nem tartja teljesíthetőnek, mert az egyházmegyei alapok első helyen való betáblázás mellett vannak kölcsön adva, tehát az adósság megfizetése alku tárgyát nem képezheti, de nem is kívánatos, hogy a kötelezettségük teljesítése elől szabadulni kívánóknak maga az egyházmegyei pénztár alkosson precedenst akkor, amikor az adósságok behajtása terén ugys el kell készülvén lennünk arra, hogy lesznek kikerülhetetlen veszteségeink.

18. b) Olvastatott BacsKay Erzsébet csapi lakosnak 1937. évről elmaradt rendkívüli segély kiutalása iránti kérelme.

Számvevőszék elmaradt segély iránti igényt nem honorálhat, mivel rendkívüli segélyt csak abban az esetben és olyan mértékig lehet kiosztani, amilyen mértékig fedezet van rá. 1937-ben pedig a rendkívüli segély teljes összegében ki lett merítve.

19. Olvastatott a kárpátaljai ungi egyházmegye 14/p számú határozata, amelyben megkeresést intéz egyházmegyénkhez az egyházmegyei alapítványok aránylagos megosztását kérve. Számvevőszék a következő javaslatot terjeszti elfogadás végett az egyházmegyei közgyűléshez:

Egyházmegyei közgyűlésünk önként felajánlotta és megnyugvással likvidálta az egyetlen közös vagyont képező egyházmegyei gyámpénztárt. Az egyházmegyét mint jogi egységet illető alapítványok tulajdonjogára vonatkozó felfogását azonban továbbra is fenntartja. Nevezetesen az alapítvány tulajdonjoga szét nem osztható és így ahhoz a kárpátaljai egyházmegyének jogos igénye nem lehet, ami azonban az alapítványok kamatjövedelmét és az azokból szétosztható segélyeket illeti, mint már az elmúlt esztendőben is tettük, ezután sem kívánunk elzárkózni a kárpátaljai egyházmegye egyházainak, lelkészeinek

és tanítóinak a segélyben részesülésre vonatkozó jogosult igénye elől. A kérvények elbírálásának és a segély megállapításának jogát—mint az alapítvány tulajdonosa — egyházmegyénk továbbra is magának tartja fenn.

20. Számvevőszék elrendeli, hogy történjék intézkedés az egyházak számadásainak az esperes ur által kijelölendő vagy az egyházmegyei közgyűlés által megválasztandó lelkészek útján való felülvizsgálására, e munka tiszteletdíját számvevőszék évi 200 K-ban kívánja megállapítani.

21. Elrendeli a számvevőszék, hogy az egyházmegyei belmissziói előadó az egyházmegyei pénztárból felvett évi 300 K iratterjesztési költségről ne csak saját nyugtát, hanem számlaszerű elszámolást is adjon.

22. Tárgyalta és megszívlelésre ajánlja a számvevőszék úgy az egyházmegyei lelkész és tanítóegyletnek, mint az egyházmegyei közgyűlésnek azon javaslatát, hogy igyekezzék az egyházmegye módot és lehetőséget találni egy diakonosszának az egyházmegyei belmissziói munka szolgálatába mielőbb való beállítására. Az erre vonatkozó elgondolás és részletes terv már legközelebbi egyházmegyei közgyűlés elé terjesztessék be.

Kelt, mint fent.

Szücs István sk. esperes, Kőmives Sándor sk. pénztáros, Nyomárkay Sándor sk. em. gondnok, Ujlaki Sándor sk. Benkő Lajos sk. Kovács Dániel sk. Dr. Kiss Bálint sk. Koncz Gyula sk.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék jelentésében foglalt intézkedéseket és határozatokat, továbbá a számvevőszéknek az 1937. évi számadás és 1938. évi költségvetés jóváhagyása tárgyában hozott határozatait megerősíti s ezzel kapcsolatban a következő intézkedéseket teszi:

1. A Pálóczi Horváth Mária Házalappal kapcsolatban hozott határozat keretében megváltoztathatatlan rendelkezésképpen kimondja, hogy a Házalap eredeti tőkéje, 200,000 korona összegben, az alap terhére bármikor is eszközlendő segélyezés vagy akármilyen irányu befektetés mellett is gyümölcsöző tőke képpen alapítványként megőrzendő.

2. Elrendeli, hogy az egyházmegyei pénztár új könyvelési rendszere a célszerűség és a gyümölcsöztetés előnyös volta szempontjából újból felülvizsgáltassék és a felülvizsgálat megejtésére esperes és egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Hegyi György, Dr. Kiss Bálint, Koncz Gyula, Sutka Kálmán, Gencsy Béla és a pénztáros személyében bizottságot küld ki, akiktől ebben a tárgyban a jövő egyházmegyei gyűlésre javaslatot vár.

3. Az üresedésben levő egyházmegyei számvevői állásra Egyed Béla és Bodnár Lajos személyében két új számvevőt választ, akiknek tiszteletdíját évi 100–100 koronában állapítja meg.

4. Az egyházmegyei belmissziói munka szolgáltatába beállítandó diakonissza alkalmazásával kapcsolatban örvendetes tudomásul vette a közgyűlés az egyházmegyei gondnok ur azon bejelentését, hogy a magyarországi diakonissza otthonról nyert értesülés szerint diakonisszát az egyházmegye bármikor kaphat.

23. Az 1938. évi járulékok kivetésével kapcsolatban olvasott Kőmives Sándor egyházmegyei pénztáros következő előterjesztése: Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés! Az egyházhatósági járulékok beszolgáltatásával kapcsolatban kötelességemnek tartom jelentést tenni arról a körülményről, hogy az előző egyházmegyei közgyűlések által elhatározott intézkedés, amely szerint a járulékok már az év elején, de minden esetre legkésőbb az egyházlátogatóság kezéhez maradék nélkül beszolgáltatandók, – egyáltalában nem vált be, mert az egyházlátogatásig alig egy- kettő, azzal egyidejűleg is csak a gyűlekezetek fele tesz eleget a fizetési kötelezettségeinek. A járulékok legnagyobb része csak hónapok múlva folyik be, nagyon tekintélyes része pedig évről évre hátrálékban marad.

1. A járulékok késedelmes fizetéséből minden téren zavar és rendetlenség támad, mert főhatóságaink és intézményeink vagy nem kapják meg járandóságait, vagy csak részletekben és hátrálékhiányokkal jutnak nagykesőn a követeléseikhez. Ez pedig nemcsak az intézményeknek baj, hanem a nem fizető egyházközségeknek is. Mert a hátrálékokat, ha évek múlva is, de minden esetre meg kell fizetniök. Egyszerre pedig sokkal ke-

servesebb több évi,—sőt még perköltséggel is megtoldott —közterheket kiegyenlíteni.

2. Vannak egyházközségek, ahonnan csak egy bizonyos járulékok folynak be, mert másokat (pld. theologiai, tanítóképzői) megfizetni nem hajlandók érthetetlen és helyt nem álló kifogásokra hivatkozva. Ha ezeket bírói uton próbáljuk kényszeríteni kötelezettségeik teljesítésére, rendesen azon mentséggel állanak elő, hogy őket illetéktelen tényezők izgatják a fizetési kötelezettség megtagadására.

3. Van olyan egyházlátogató kör, ahonnan már ismételten csak külön esperesi felszólítás és fegyelmi büntetéssel való fenyegetés után, több hónapi késéssel érkezik be a beszedett egyházlátogatási járulékokról szóló kimutatás és természetesen azok összege is. Így történt ez a 6. járásban, amelyről tavaly május helyett júliusban volt meg az elszámolás, ezidén pedig még mind a mainapig nem jelentkezik elszámolásra az illető egyházlátogatási jegyző. Ennek az eljárásnak az a következménye, hogy az egyházmegyei pénztár nem képes megállapítani, hogy az egyházközségek közül ki fizetett, kit kell fizetésre felszólítani, kit kell esetleg törvényes uton is kényszeríteni kötelezettségének teljesítésére. Más oldalról pedig egy látogatói kör adatainak hiányában a pénztár nem tud elszámolni a már beszedett járulékokról sem és így történt meg az idén is, hogy akik a hivatalos lap előfizetési díját, amint a jó rend megkívánja, a látogatási díjakkal együtt fizették be — valamennyien fizetési felszólítást kaptak a szerkesztőségtől, miután az egyházmegyei pénztáros 8 egyházközség adatai hiányában nem képes megállapítani, hogy a fizetésre kötelezett egyházak közül ki tett eleget kötelezettségének és ki adós még az előfizetési díjjal.

Egyházmegyei közgyűlés megújítja az egyházfőhatósági járulékok befizetésére vonatkozó előbbi intézkedését, amely szerint minden egyházközség a lelkes és gondnok fegyelmi felelősségének terhe alatt köteles az évi járulékokat legkésőbb az egyházlátogatás idejéig beszolgáltatni az egyházmegyei pénztárba, ha pedig ez valamilyen ok miatt meg nem történhetik, kötelesek a fegyelmileg felelős tisztviselők az egyházlátogató bizottságnak olyan teljesen felszerelt és az egyházmegyei közgyűléshez szóló kérvényt adni át, amelyhez csatolva van presbiteri és közgyű-

lési határozattal megerősített fedezetkimutatás a hátrálékban maradt járulékok teljes összege erejéig. Ezen kérelem alapján az esperes a fizetésre legfeljebb kéthónapi halasztást adhat. Ha a fedezet lehetősége ennél nagyobb időre vonatkozik, köteles az egyházközség a hátrálékot a törvényes előírások szigorú betartásával az egyházmegyei pénztárból kölcsön felvenni és utána az előírt kamatokat megfizetni. Ha ilyen kérelem az egyházlátogatóság jelentésével együtt az espereshez be nem érkezik, köteles az egyházmegyei ügyész, pénztáros jelentése alapján az egyházközség fegyelmileg felelős tisztviselői ellen és azok veszélyére a hátrálékok haladéktalan behajtása iránt minden külön felszólítás nélkül a bírósági eljárást megindítani.

2. Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy az egyházközségek terhére kimutatott évi járulékok kivétel nélkül minden egyházközségre vonatkoznak és mindenki által megfizetendők. Aki ezzel ellenkezőt állít és egyes járulékok megfizetésének megtagadására bujtogat, haladéktalanul feljelentendő és eljárásáért megfelelő megtorlásban részesül.

3. Az egyházlátogató bizottságok jegyzői kötelesek a járulékokról szóló pénztári kimutatást a megfelelő felvilágosító jelentéssel, együtt az egyházlátogatás befejezésétől számított 8 nap alatt az egyházmegyei pénztárhoz beterjeszteni. Ennek elmulasztása súlyos kötelességmulasztás, a hivatalos hatóságok funkciói képességének megzavarása, idegen, hivatalos pénzek jogosulatlan visszatartása és így a hivatali sikkasztás határait érintő vétség lévén, annak megfelelő büntetést is von maga után. Az eddig elkövetett ilyen természetű mulasztások előidézőit a közgyűlés szigorú megrovásban részesíti.

24. Olvastatott az Ungi Segély Egylet vezetőjének évi jelentése:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Régi igazság, hogy hét tél, hét nyár választja meg a dolgok életre valóságát. Ez a régi mondás jut eszembe most, amikor Isten segítségével, egyesületünk működésének 14. évéről

van szerencsém jelentésemet a nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés elé betérjeszteni. Kétszer pergett le már a hét tél és hét nyár az idők óráján azóta, amióta az USE áldásos munkáját folytatja és elmondhatjuk, hogy ez idő szerint – ha vannak is egyesületünknek nehézkes és a maguk dolgát is elhanyagoló, jó rendet, pontosságot nem igen szerető tagjai, – aminthogy ilyenek mindig és mindenütt akadnak, – de ellensége már még ezek között sincsen egy sem.

Sőt ellenkezőleg, a jó példa követőkre is talált és ma már három helyen, a mienken kívül Gömörben és Barsban is működik egyházmegyei segítő egyesület, amelyekről elmondhatjuk, hogy ez idő szerint még egyedüli igazi realizálódásai a Református Összefogás nagy elgondolásainak, amelynek összes célkitűzései közül, – ha csak a kéthetenként megjelenő „Összefogás” folyóiratnak mindenesetre elismerést érdemlő elterjedését reális és mindenirányban kielégítő eredményként elfogadni nem vagyunk hajlandók – sehogy sem akar csak egyetlen egy is megvalósulni.

Elgondolásom szerint ennek a sikertelenségnek az az oka, hogy a mi korunk már nem igen alkalmas a nagy prófétai látásoknak valami természetfeletti csoda útján való megvalósítására, hanem a „segíts magadon, Isten is úgy segít” elvénél fogva – minden téren az ideális elgondolások reális megalapozásán kell elkezdeni a munkát – tehát az „Összefogást” is.

Csakhowy úgy látszik, épen itt van valami baj, amit józan ésszel megmagyarázni nem lehet. Egyéni érzékenység, elfogult vaskalaposság önző kicsinyeskedés, vagy ki tudná megmondani, hogy ezek mellett még mi minden az oka annak, hogy a reális elgondolások megvalósítása terén a legkézenfekvőbb és mindenki által helyesnek elismert elindulások megvalósulás helyett olyan viharokat támasztanak, amelyeknek éigig csapkodó hullámaiban benne forr és kavarnak minden emberi indulat, csak azok hiányoznak, amelyek az összefogás alkotó tényezői: a belátás, a felismerés, a megértés és a szeretet. Így pedig nem tudunk eredményt elérni, így nem összefelé tartanak, hanem szétszóródnak egymástól a lelkek és az összefogásra kinyújtott kezek.

Fájdalommal látjuk, hogy telnek az évek, világrengető események óriás léptei dübörögnek át felettünk és mi nem tudunk felkészülni a jövőre, nem tudunk haladni, nem tudunk elindulni sem, mert nem merünk szembenézni önmagunkkal, nem tudunk

leszámolni a multtal és képtelenek vagyunk új ugart szántani és vetni a jövőnek.

A multakról való leszámolás, a külföldi segélyeknek, a teológia anyagi ügyeinek, a zsoltsárkiadások jövedelmeinek elszámolása, az országos közalapi és lelkészi nyugdijintézeti hátrálékok liquidálása évről-évre eltolódik, az önbiztosítás kérdése, nyugdijintézetünk átszervezése és életlehetőségünk annyi sok más megoldásra váró problémája holtpontra jutott – vagy meg is halt már és nyugszik a boldog feltámadás reménye alatt!?

Nem jól van ez így és nem maradhat ez így. Mert ezek a kérdések sorsdöntő kérdések és ezek megoldása nélkül nincsen élet, nincs jövőnk, – legfeljebb vegetálunk még egy darabig.

Sokat lehetne és kellene is erről beszélni, sőt megszűnés nélkül mindenütt kellene beszélnünk róla, hogy a megnyugtató teljes megoldásig minden komoly jellegű összejövetelünkön állandóan hangozzék a Cato Censorius ismeretes textusa: *Caeterum censeo Karthaginem esse delendam!*

Mert ha egy-két egyházmegye lelkes és áldozatkész összefogása, – mint az USE példája mutatja – tud önérdék nélkül is áldásos eredményeket elérni és felmutatni, ugyanezeknek az eredményeknek még kézzelfoghatóbban kell megnyilvánulniuk az egyetemes egyház összefogásában. Ha van egyházmegye, ahol rend van, mert akarják azt, hogy rend legyen, ahol nincs hátrálék, mert nem tűrik meg maguk között a renitencia bomlasztó csiráját: sokkal inkább szükséges és elengedhetetlen kellék ennek a feltétlen keresztül vitele az egyetemes egyházban. Mert ott a rend: mindnyájunk életfeltétele. *Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur.*

Az egyetértés – vagy összefogás – nálunk első sorban kötelességtudás és kötelességteljesítés legyen!

Az elsőktől – az utolsókig!

De messze is tértem a tárgytól. Nekem itt az USE 14. évének eredményeiről kell beszélnem. Csak még annyit szeretnék megjegyezni, ha hallgatna valaki a szavamra, jó szívvvel tudnám ajánlani Barsnak úgy, mint Gömörnek, hogy egyesületük taglétszámát igyekezzenek lehetőleg 100-ra kiegészíteni, mert körülbelül ez a létszám az, amely még nem túl nagy adminisztrációs teher mellett anyagi (prosperatív) tekintetben a legmész-

szébb menő igények kielégítését is lehetővé teszi. A mi egyesületünk külső (jogosított) tagok mellett Kárpátaljai Ungot és Abaujtonát fogadta be testületileg, – az ő számukra ott van még Komárom, Felső és Alsózemlén, Bereg és Mármarosugocsa.

Adja Isten, hogy a megszervezés mindenütt sikerüljön!

Duplex libelli dos est. Mi elmondhatjuk, hogy a mi egyesületünk életében az a kétszer hét év kettős irányu eredményt hozott. Egyrészt mint temetkezési segélyegylet (életbiztosítás) működik fennakadás nélkül olyan sikerrel, hogy a 14 év alatt 19 özvegynek és elárvult családnak 140,100 korona segélyt tudott nyújtani, – másrészt az időközi kamatokból, tartalékolásból és a tartalék gyümölcsöztetéséből eddig 83,207.80 korona összegű tartalékalapot is gyűjtöttünk, amely – újabb célkitűzésünknek megfelelőleg – ez idő szerint 32 tételben kihelyezve (90,480 korona) emberileg lehető legteljesebb biztosíték mellett kamatozik.

Adósaink mind USE tagok, akik tartozásaikért a segélyigényjogosultságukkal állanak jót, de amellett kezessel is biztosítva vannak a kötvények.

Azt pedig, hogy a mai viszonyok között ez a kölcsönfelvételi lehetőség mit jelent, elég csupán annyival megvilágítanom, hogy a kihelyezhető bevételek rendszeren már előre – néha harmad és negyedizben is – le vannak kötve az igénylők által, akik bizony a legtöbb esetben olyan célokra kérik a kölcsönt, hogy a vezető néha még a megengedett határon túl is kénytelen a segélyezésnek ezt a formáját lehetővé tenni. (pl. kórházi költség, vagy sürgős operáció eseteinél.)

Ami közelebről együletünk életének az 1937 szeptember 16-iki gyűlés óta eltelt időszakát illeti, – amelyről nekem most jelentenem kell, – mindenek előtt azt kell megállapítanom, hogy a segélyezések szüksége tekintetében, az alakulást követő évek csendjét nem számítva, ez volt az első év, amelyben zárva állott a Janus templom ajtaja. 1936. november 30-ika óta nem volt segélyezés. Adja Isten, hogy ez a korszak még sokáig tartson!

I. A segélypénztár forgalmáról tehát nincs jelenteni valóm, csak ismétlem, hogy a kifizetett segély végösszege eddig 140,100 korona.

II. A tartalékalap pénztára.

	Bevétel	Kiadás.
Múlt évi pénztármaradvány	78,763.90	
Kötvénykölcsonök kamataiból befolyt	4,476.80	
Késedelmi kamatok	208.80	
Vegyesek	72.40	
Kamatvisszatérítés		214.90
Járulékleírás		1,800.—
Együtt	83,521.90	2,014.90
Különbözet		81,507.—
Kintlevő kötvénykamatok		1,700.80
A tartalékalap vagyona		83,207.80

III. Pénztárforgalom.

Pénztármaradvány	5,713.90	
Járulékreszletekből befolyt	4,150.—	
Adósoktól tőketörlesztés	11,592.40	
Kamat és késedelmi kamat	4,685.60	
Kamatvisszatérítés tőketörlesztés után		214.90
Kötvényre kihelyezett tőke		22,600.—
Leírás a kintlevő járulékokból		1,800.—
Egyenlegért a bankbetét készpénz		1,527.—
Összesen	26,141.90	26,141.90

IV. Kint levő követelés.

Kamatok	1,700.80
Járulékok	1,600.—
Együtt	3,300.80

V. Vagyon—teher mérleg.

Vagyon: Készpénz a bankban:	1,527.—	
Kötvénykölcsonök	90,480.—	
Kintlevőség	3,300.—	
Teher: Tartalékalap vagyona:		83,207.80
Esedékes XX. részlet		11,800.—
Előre fizetve		300.—
Együtt	95,307.80	95,307.80

Az egyletnek van jelenleg 118 tagja (két hely betöltet-

len). Lelkész 87, tanító 25, világi 6, Ungi 53, K. Ungi 13, Abauji 32, egyéb 20, rendes 86, jogositott 32.

Jelentésem szíves tudomásul vételét kérve vagyok kész szolgáljuk:

KŐMIVES SÁNDOR

az U. S. E. vezetője.

Közügyülés a jelentést tudomásul vette.

25/a Olvastatott a palágyi egyház kérelme, amelyben a lelkészlakás megrenoválása és II. uj iskolai tanterem építése céljára két rendbeli rendkívüli adókimetítés engedélyezését és megerősítését kéri. 1. Rendkívüli adót szándékozik kimetni azon kb. 23,000 korona összegű költségvetési hiány fedezésére, amely a tervbevett építkezés költsége és a fedezetül kimutatott községi segély és felveendő kölcsön összege között mutatkozik. 2. Ugyancsak rendkívüli adóval kívánja fedezni, ill. visszafizetni, az egyegyházmegyei pénztárból az építés céljára felveendő 35,000 korona kölcsön összegét.

Egyházmegyei közgyűlés a palágyi egyház rendkívüli adó kimetések engedélyezése és jóváhagyása tárgyában előterjesztett kérelmét teljesíteni kívánja, de az egyházi törvények értelmében feltétlenül szükségesnek tartja a törvényes előírások pontos betartását. Evégből mind a két rendkívüli adókimetítésnél szükséges, becsatolni külön-külön: 1. olyan presbitérium és közgyűlési határozatot, amely szerint a presbitérium és közgyűlés feltett kérdésre névszerinti szavazás alapján kimondotta, hogy a szükséges rendkívüli adókimetést vállalja és teljesíti. A szavazók a határozatba névszerint feljegyzendők. 2. Olyan az adózók névszerinti felsorolását tartalmazó adókimetést, amely külön-külön feltünteti egy-egy egyházi adófizetőre nézve a reá eső évi esetleg évenkénti rendkívüli adó összegét. Ezen adókimetítésnek végösszege a szükséges költségvetési hiány teljes fedezetül szolgáljon és az adókimetést a presbitérium javaslata alapján a közgyűlésnek is le kell tárgyalni névszerinti (felsorolt) szavazással jóváhagyva azt. Jelen esetben ezt az eljárást a palágyi egyháznak mind a két rendkívüli adóra vonatkozólag külön-külön kell elvégeznie és pedig a 23.000 koronára vonatkozólag egy évre, a 35,000 koronára vonatkozólag pedig tíz évre kiható érvénnyel.

Ezen szükséges mellékletek megkészítése és az esperesi hivatal által történendő jóváhagyatása után az egyházmegyei közgyűlés a palágyi egyháznak mindkét rendbeli pótladó kivetésére a jóváhagyást és megerősítést megadja.

25. b. A palágyi egyház kéri, hogy engedélyezze az egyházmegye paróchia építés költségeinek fedezésére az egyházmegyei pénztárból 35.000 korona kölcsön felvételét. Az adósságot az egyházközség 10 egymásután következő éven rendkívüli adókivetésből befolyó bevétellel kívánja letörleszteni. Ugy azonban, hogy az egyházmegyei pénztárnak járó kamatokat a palágyi lelkészalap jövedelméből 6%-ban a lelkész fizeti önkéntes hozzájárulás címén 1%-ban pedig az egyházközség fogja fedezni az évi annuitással együtt.

Közgyűlés a kérelmet teljesíti és a palágyi egyháznak a kívánt 35.000 korona egyházmegyei kölcsön felvételre a törvényes előírások betartása mellett az engedélyt megadja.

25. c. A palágyi egyház bejelenti, hogy építendő II. új iskolájának építési költségeire Palágy és Komoróc politikai község együtt 50.000 korona költségvetésileg biztosított és már a járási bizottság által is jóváhagyott rendkívüli hozzájárulást szavazott meg. Azonban ezt a segínyt csak úgy tudja egyösszegben folyósítani, ha azt kölcsönképpen veszi fel a nagykaposi Földmívelő Kölcsön Pénztártól. A nevezett hitelintézet ingatlan biztosítékot kíván a kölcsön folyósításának feltételül, a politikai községnek pedig ingatlan vagyona nincs. Azt kéri tehát az egyházközségtől, hogy engedje meg az egyház részére kölcsönképpen felveendő 50.000 koronának biztosítékként az egyházközség vagyonára való betáblázását. Viszontbiztosítékkul felajánlják az egyháznak olyan adósslevél kiadását, amelyet mindkét politikai község tanácsának tagjai — mint magán emberek — irnak alá, amellyel biztosítékot nyújtanak a palágyi református egyháznak abban a tekintetben, hogy ennek a kérdéses 50.000 korona adósságnak visszafizetése semmi körülmények között nem terhelheti a palágyi református egyházat.

Egyházmegyei közgyűlés a palágyi egyház kérelmét teljesíteni kívánja és a Palágy és Komoróc politikai községek által a református felekezeti iskolaterem építéséhez segélyként nyújtandó 50.000 kor.

kölcsön felvételéhez biztosítékképen az egyház birtokaira táblázandó teher betelekkönyvezéséhez az engedélyt megadja, azon feltétellel, ha az egyházközség az esperesi hivatalnak bemutatja. 1. Palágy és Komoróc politikai községek tanácsának az Országos Hivatal által is jóváhagyott 50.000 korona építkezési segély adományozására vonatkozó határozatát. 2. Az egyház presbitériumának és közgyűlésének (különkülön) olyan érvényes és jogerős (névszerinti szavazással és a szavazók nevének feljegyzésével hozott és meg nem fellebbezett) határozatait, amelyekben az egyházközség a politikai község által felveendő kölcsönnek az egyházközség vagyonára való betáblázását engedélyezi. 3. A politikai községek tanácsának tagjai — mint magánemberek — által kiállított olyan biztosítéki okiratot (kötelezvényt, vagy váltót), amellyel az egyházközség a kölcsön visszafizetésének kötelezettsége alól való mentesedésre megfelelő biztosítékot nyer. 4. Nyujtson a két politikai község abban a tekintetben is biztosítékot, hogy az 50.000 korona kölcsön felvételével kapcsolatban a betáblázás, törlés stb. terhe címén sem terhelheti az egyházközséget semmi kiadás.

26. Olvastatott a palágyi egyházközség kérelme lelkészlak renoválás és második iskolai tanterem építésének megengedése iránt. Az építkezések tervét és költségvetését az egyházmegyei építkezési bizottság felülvizsgálta és jóváhagyva a kivitel engedélyezését javasolja.

Egyházmegyei közgyűlés a palágyi egyház paróchia és iskola építésre vonatkozó határozatait jóváhagyja a beküldött terveket és költségvetést megerősíti és az építkezésre az engedélyt megadja.

27. Egyházmegyénk Lelkész és Tanító Egyesülete javaslatot terjeszt a Közgyűlés elé, melyben kéri — a jövő évtől kezdődőleg az egyház és iskolalátogatások egyesítését s azok május hóban való megejtésének elrendelését.

Közgyűlés a javaslatot elfogadja, azt határozati erőre emeli azzal a módosítással, hogy a látogatások legkésőbb április hóban kezdődjenek.

28. Gencsy Béla belm. előadó azzal az indítvánnyal járul a közgyűlés elé, miszerint mondja ki Közgyűlés egyházmegyénk minden gyülekezetére kötelezőleg, hogy az úrvacsora kiosztásának időpontja: az újkenyéri, újbóri és bőjti alkalmakkor egységesen betartassék. Indokolásában hivatkozik azokra a visszas esetekre, melyek szerint gyakran megtörténik, hogy egyik gyülekezetben bűnbánati hetet tartanak, agyanakkor a másikon bált, vagy lakodalmat rendeznek, mert ott még csak később következik, vagy már meg volt az úrvacsoraosztás. Javasolja, hogy az eddig is szokásban levő eljárás szerint az újkenyéri úrvacsora aug. hó utolsó, az újbóri november második vasárnapján legyen, a bőjti úrvacsoraosztás pedig az u. n. hushagyó kedd utáni vasárnapon hirdettessék ki.

Közgyűlés az indítványt elfogadja és határozati erőre emelve annak betartását az egyházmegye minden gyülekezetére nézve kötelezővé teszi.

29. Az ásványi egyház kéri, hogy templom építési költség céljára 17.000 K. rendkívüli egyházi pótdónak a f. évi költségvetésébe való felvételét hagyja jóvá és erősítse meg a közgyűlés. Mellékeli az idevonatkozó presbiteri és egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyvének kivonatait, amelyekből kitűnik, hogy a pótdó kivetést névszerinti szavazással állapították meg és fogadták el és így mindenben megfelel a törvényes előírásoknak.

Közgyűlés az ásványi egyház kérelmét teljesíti és a 17.000 korona rendkívüli egyházi pótdónak a folyó évi költségvetésébe való felvételét jóváhagyja és megerősíti.

30. Olvastatott a nagykaposi egyház presbitériuma által felterjesztett, az ottani kolónián lakó szlovák egyháztagoknak az egyházmegyei Közgyűléshez intézett kérvénye, melyben azért folyamodnak, engedje meg nekik Közgyűlés, hogy fiók egyházat alakítsanak s mint ennek tagjai a nagykaposi anyaegyház lelkészének gondozása alatt teljes szlovák nyelvű egyházi szolgálatban részesüljenek.

Közgyűlés pontonként letárgyalja a kérvényben az anya és fiók egyház jogviszonyára, a mindkét fél részéről teljesítendő szolgálatokra és kötelezettségekre vonatkozó közös és egyértelmű megállapodást és annak megszervezését engedélyezi azon változtatással, hogy a fiók egyház tagjai a végzendő szlovák nyelvű

kántori szolgálatért az anyaegyház énekvezérének családonként 50%-át fizessék annak az összegnek, amit a lelkésznek a lelkészi szolgálatért fizetni elváltak.

31. Olvastatott és tárgyalatott a nagykaposi ref. egyház előjárósága nevében főtiszt. Dr. Magda Sándor püspök úr előterjeszése a lelkészlakon történt fürdőberendezés létesítésével kapcsolatban történt megegyezés tudomásul vételéről és jóváhagyásáról.

Egyházmegyei közgyűlés a Dr. Magda Sándor püspök úr által a nagykaposi lelkészlakon a presbiteriummal történt megegyezés alapján eszközölt fürdőberendezés létesítését jóváhagyja, továbbá tudomásul veszi és nyilvántartja az egyház által vállalt azon kötelezettségét, hogy a berendezés költségét kamatmentesen a lehetőség szerint a püspök urnak vagy mielőbb visszatéríti, vagy esetleg az utód által visszatérített és pedig a mai 5,500 K. azaz Ötezeröt száz korona értéknek megfelelő valutáris értékben.

32. Tárgyalatott Erdélyi Mihály abarai lelkész kérelme, melyben hivatkozással az egyházmegyei gyámintézet alapszabályainak 16. §-ra kéri az általa három éven keresztül fizetett gyámintézeti tagsági díj visszautalását, tekintettel arra, hogy eltávozott az egyházmegye kötelékéből és így nem tagja gyámintézetünknek.

Közgyűlés Erdélyi Mihály abarai lelkész kérelmét jogosnak itéli és az általa 3 éven keresztül fizetett gyámintézeti tagsági díjnak kamatmentesen visszafizetését elrendeli.

33. Tárgyalatott a vajkóc-mátyóci egyházközség lelkészi díjlevele, mely betérjesztetett a Közgyűlés elé megfelelő formában 4 egyenlő példányban jóváhagyás és megerősítés végett a főtiszteletű Egyházkerület elé felterjesztés céljából.

Közgyűlés – amennyiben a bemutatott díjlevél az előzővel megegyezik és megfelel a törvényes előírásnak is – a maga részéről jóváhagyja és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

34. Olvastatott Szakal István lucskai lelkésznek az egyházkerületi, illetve konventi missziói Bizottsághoz betérjesztett kér-

vénye, melyben általa kifizetett, de részére vissza nem térített hitoktatási díjaknak a konventi missziói segélyalapból megtérítését kéri.

Közügyülés Szakal István lucskai lelkész kérelmét a maga részéről tudomásul veszi és azt pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi, illetve konventi missziói Bizottság elé.

35. Tárgyaltatott a nagyszelmenci egyház mint hagyományos és Jakab Imre és neje sz. Varga Eszter, mint hagyatéki ingatlanok vevője, illetve örökösök között kötött azon egyesség, melyszerint Jakab Imre és neje a néhai Jakab Péterné sz. Balogh Erzsébet által a nagyszelmenci ref. egyház részére még 1922-ben készült végrendeletében hagyományozott 8,000 K. helyett 3,000 K-t és a szegényalapnak hagyományozot 500 K-t az ingatlanok vételárából teljes kiegyenlítésül egyenesen az egyház pénztárába befizetnek. Így az egyház is a hagyatéki eljárás költségeiből csak arányos részt fog viselni.

Közügyülés tekintettel arra, hogy az 1922-ben felvett értékekhez képest időközben az ingatlanok értéke tetemesen lecsökkent úgy, hogy az örökösök a végrendelet rendelkezésének teljesítését nem voltak hajlandók vállalni, mivel azáltal a hagyatéki ingatlanok teljesen felemészthődtek volna, méltányosságból jóváhagyja és megerősíti az egyházközség által aláírt egyességét, amelynek értelmében 8,000 K. helyett elfogad 3,000 K-t és 500 K. szegényalapí hagyományt.

36. a. Pályini egyház jóváhagyás végett felterjeszti a tanító javadalmát képező földek bér szerződésére vonatkozó kérelmét.

Közügyülés a kérelmet elutasítja, 1., mert a szerződés, amit bíráló alá vehetne, nincs betérjesztve. 2., Mert a gondnok előadásából az tűnik ki, hogy az 1937-évi közgyűlés 27. pontjában már jóváhagyott bérleti szerződés állítólag csalárdságon alapszik, mivel annak megkötése idején a szerződő fél,—Botka már nem volt pályini tanító.

Utasítatik a pályini egyház előljárósága, hogy a szerződés ügyéről bizonyítékok megjelölésével pontos jelentést tegyen az esperes urhoz még kellő időben az őszi közgyűlés előtt és különösen arról is,

hogy igaz-e az, hogy Botka már nem volt pályini tanító, amikor bérbe adta a tanítói ingatlanokat? Továbbá arról, hogy miért kellett most újból bérbeadni a tanítói ingatlanokat?

36. A pályini egyház lelkésze jelenti, hogy a kántor-tanítói állásra kiírt pályázatra senki sem jelentkezett, úgy hogy a tanítás ebben az évben is szünetelt, az összes ref. növendékek a helybeli állami iskolába iratkoztak be. Ugyancsak beterjeszti az egyház presbiteriumának még 1936. február hó 8-án hozott határozatát, melyben megállapítja az ideiglenesen alkalmazott Katáncsik Mihály h. kántornak kántori javadalmát, kéri jelentésének tudomásul vételét.

Községgyűlés ismételten elrendeli, hogy a kántor-tanítói állásra a presbiterium a legsürgősebben újból hirdesse meg a pályázatot és az állást föltétlenül töltsse be. A h. kántor javadalmáról immár két év elteltével tett utólagos jelentést tudomásul veszi.

37. Bittó Béla pinkóczi lelkész jelenti, hogy a sárosmezői lelkészi beszolgálásról a nagy távolság és rossz utak miatt kénytelen lemondani, ellenben a zahari egyházban ideiglenesen elvállalta a beszolgálást s annak díjazására meg is állapodott a zahari egyház előjáróságával. Kéri jelentésének tudomásul vételét.

Tudomásul vétetik azzal az utasítással, hogy a díjazásra való megállapodás szabályszerűen írásba legyen foglalva, presbiterium és községgyűlés által is jóváhagyva, ne hogy a felületes és törvénytelen eljárás később vitára adjon okot ebben a tekintetben.

38. a. Olvastatott a vysokai egyház presbiteriumának azon határozata, melyet még 1929. október hó 13-án hozott, mely szerint a vysokai ref. egyház a községben létesült 4 tanerős községi iskola szervezésével, egyidejűleg iskola fenntartói jogáról ideiglenesen lemondott, hivatkozva azon körülményre, hogy a református hivek, akik a 4 tanerős községi iskola költségeit is aránylagosan viselik, amellet nem hajlandók még külön a ref. iskola fenntartásának költségeit is vállalni.

Községgyűlésünk a vysokai felekezeti iskola ideiglenes szüneteléséhez és a presbiterium és községgyűlés által felhozott indokokra való tekintettel az egyházközségnek iskola fenntartói jogáról való ideig-

I e n e s lemondásához kényszerüsből hozzájárul. A községgel kötött megállapodást tudomásul veszi.

38. b. Olvastatott a lucskai ref. egyházközségnek iskola fenntartói jogáról lemondása ügyében benyújtott jelentése.

Közgyűlés a jelentést kiegészítés végett azzal az utasítással küldi vissza, hogy a felterjesztést a tárgyra vonatkozó névszerinti szavazást feltűntető presbiteri és közgyűlési határozattal az előírás szerint szabályszerűen kiegészíteni (szlovák és magyar nyelvű szöveggel ellátva.) A jelentésnek tartalmaznia kell az iskola megszűnésével kapcsolatban hozott és az iskolai ingatlanok és vagyon hova fordításával kapcsolatban tett, továbbá az iskola újból való megnyitásának lehetőségét biztosító intézkedéseket is.

39. 1937-évi közgyűlés 36. b./937. sz. pontjára pályini lelkész jelenti, hogy az egyházi adó kintlevőségek lassanként befolyanak.

Tudomásul vétetik.

40. A 295–302 sz. esperesi körleveleket az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette.

41. A folyó évben tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk kégviseletében esperes és gondnok elnöklete mellett papi részről Egyed Béla és Juhász Imre, világi részről Ritoók Lajos és Koncz Gyula alkotó tagok küldetnek ki.

42. Az egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának tagjai a következő egyházmegyei gyűlésig 1. Rendes tagok az elnökség Ujlaki Sándor, Benkő Lajos, Kovács Dániel, Ritoók Lajos, Dr. Szekeress Albin. II. Póttagok: Egyed Béla, Kőmives Sándor, Juhász Imre, Hegyi György és Sutka Kálmán.

43. Jelen jegyzőkönyv meghitelesítésére, mint bizottság az elnökségen kívül a jegyzői kar tagjai és a közgyűlésnek Nagykaposon lakó tagjai kérettek fel.

Meghitelesítettett Nagykaposon 1938. évi július hó 14.-én.

J e g y z t é k a z e g y e s p o n t o k a t.

Kőmives Sándor papi főjegyző: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. abc. 40. 41. 42. 43. Gencsy Béla papi aljegyző: 10. 11. 12. 13. 14. 36. ab. 37. 38. ab. 39.

Csomár Zoltán papi aljegyző: 27. 28. 29. 30. 32. 33. 34. 35. Koncz Gyula világi főjegyző: 26. 31.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1938. ÉVI DECEMBER HÓ 29.-IK NAPJÁN NAGYKAPOSON
TARTOTT ÉVI RENDES ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Benkő Lajos papi tanácsbíró, h. esperes és Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok, mint elnökség.

Kőmives Sándor és Juhász Imre papi,—Kovács Dániel, Ritóók Lajos és Dr. Szekeress Albin világi tanácsbírók.

Kőmives Sándor papi főjegyző, Gencsy Béla és Csomár Zoltán papi aljegyzők; Koncz Gyula világi főjegyző, Móré Gábor világi aljegyző.

Dr. Kiss Bálint egyházmegyei ügyész.

Tóth Miklós tanítóképviselő.

Bodnár Lajos, Csomár Béla, Jósavay Dénes, Király Zoltán, Csomár Géza, Bellágh Barna, Gaál István, Gecse Endre, Varga József, Kecskeméthy Lajos, és Nagy József lelkészek.

Magda Barna, Mitro István és Csatlós Sándor segédlelkészek.

Pápay István nagykaposi, Kovács Sándor salamoni, Bógár József csapi, Badó Gábor ásványi, Katkó György szürtei, R. Ádám János kistráti, Nyisztor Pál bátfai, Galgóczy János vajkóci, F. Balog János mokcsakerészi, Kovács Sándor vajáni, F. Sipos András iskei, Varga József bési, Csatlós Sándor csicseri, Csengeri Kálmán csepelyi, Vass József nyarádi, Éles Albert szelmenci, K. Nagy Sándor palágyi és Ruszka István gálócsi egyházi képviselők.

44. Helyettes esperes buzgó imádsága után Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok üdvözli a közgyűlést és a következő beszéddel nyitja meg a tanácskozást:

Nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlés! Folyó évi június 30-án tartott elnöki megnyitóban még szinte félve mondtam ezeket a szavakat: «A közép-európai események új perspektívákat mutatnak, a husvéti ígéretek határozottabb formákat kezdenek ölteni» és ezek a husvéti ígéretek immár valóra váltak, ezek az új perspektívák, amelyek – mint édes álmok – még csak a távolból integettek felénk, azóta az igazságos Isten kegyelméből örömdetes tényekké lettek... A husz esztendővel ezelőtt reánk rakott és nem csak a testünket gyötrő, de a lelkünk szabad szárnyalását is lenyűgöző rabbilincs lehullott rólunk. Egy millió rab magyar testvérünkkel együtt ismét szabadokká lettünk és visszatérhettünk az édes Anyához, a csufosan megcsonkított Magyar Hazához, akitől elraboltak a világ legkufárabb martalócai. Hála néked jó Istenünk, hogy ismét szabadok vagyunk! Hála néked, hogy olyan álmunk ment teljesezésbe, melynek érzelmek megnyitják a lelkünk összes csatornáit és örömkönnyekeket csálnak a szemünkbe. Most újra összeölelkezhet az elszakított, megkínzott gyermek a szerető, gondos édes Anyával.

Ugy zengett a magyar Hymnus, mint talán még soha a világon, szólt a Rákóczi és Hunyadi induló, virágosóban marsoltak be magyar honvédek a Felvidék felszabadult városaiba és falvaiba. Átölelt bennünket egy új, boldogabb magyar jövőt váró világ, amelynek édes ölelését – míg élünk – mindig fogjuk érezni és élvezni.

Indítványozom, hogy ezen felejthetetlen örömünk kifejezésül üdvözlő távirattal köszöntsük főméltóságú vitéz Horthy Miklós kormányzó urat és kérjük a Mindenhatót, hogy a megkezdett nagy munka dicső befejezéséhez adjon a mi vezetőinknek erőt és kitartást.

Nemsokára két hónapja lesz, hogy ezekben a télbehajló késő őszi napokban élvezzük ezt a csodálatos, virágos, boldog magyar tavaszt. Az ünnepek után azonban lassan elkövetkeznek a hétköznapiak, amikor munkához kell fognunk és közös erővel azon kell lennünk, hogy minél előbb zökkenés nélkül bekapcsolódjunk mi is, – mint Krisztus elárvult egyháza – a magyar református egyetemes egyház kötelékeibe.

Mint Dr. Ravasz László püspök ur mondja: „Sok megértésre és türelemre van szükség amíg közös munkával elérjük a kényelemnek és jólétnek azt a fokát, melyben idejövételünk előtt

voltunk s rajtunk áll, hogy Isten segedelme által olyan világot teremthessünk, amilyenre áhítoztunk.”

Mi magyar reformátusok a csehszlovák köztársaságban egy cseppet sem voltunk elkényeztetve, megtanultunk tünni, szenvedni, nélkülözni és harmadrendű tényezőnek lenni, nem rettenünk hát meg attól a képtől, melyet a magyar református egyetemes konvent elnöke rajzol elénk, amikor ezeket mondja: „Íntem a hozzánk érkező sereget is, hogy óvja magát a csalódástól. A beteljesült remények fölött való boldog lelkendezésben gondolja meg, hogy az édes anyja, akihez visszatér szegény, megcsontított és megcsufolt asszony. Legjobb szolgálatot akkor tesz neki, ha tűr, vár, bizik s ezzel is bizonyosságot tesz arról, hogy feketébb kenyér mellett is százszor inkább magyar, mint hogy valamivel jobb életmód mellett idegen járómban nyögjön,”

A mi szerény igényekhez szokott felvidéki egyházi közösségünk azonban tudja azt, hogy a mi a konventi elnök ur látószögéből szerénynek látszik az reánk nézve gazdag és boldogító. Minket tehát nem annyira az édesanyának testi szegénysége aggaszt, hanem sokkal inkább a konventi elnök urnak ama kijelentése, hogy „számolni kell a felvidéki magyar kálvinizmusnak azzal, hogy, ha meg is szűnt nemzeti kisebbség lenni, itt való-lási kisebbségként fogják kezelni s naponként, percenként, akarva, vagy akaratlanul gondoskodnak róla, hogy ezt el ne felejtse.” Magyarul ez annyit jelent, hogy az ultramontanizmus által felszított türelmetlen kulturharcnak nézünk elébe.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! A mi szenvedéshez és mellőztetéshez szokott lelkünk ezt a küzdelmet is ki fogja bírni, csak öntudatos, erős és evangéliumi lélek legyen bennünk. Hagyjuk el Csehszlovákiában a régi lágymelegséget és legyünk mindnyájan bátor hitvallók, szigorú egyházi fegyelemtől nem idegenkedő apostolok, gyujtsuk lángra a reánk bízott lelkeket az evangélium minden emberi okoskodást megemésztő tűzével. Állítsuk félre az utból azokat a tétovázó, régi, elavult liberális fegyverekkel vitézkedő lelkeket, akik minden – a klerikalizmus-sal vívott harcunkban meghátrálásra intenek és keresztyéni türelmet hangoztatnak – a maguk kényelmére – még akkor is, ha az evangélium ügye kárt vall és anyaszentegyházunk létér-deke forog kockén.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Amikor önvéde-

lemről van szó, senki nem nevezheti vallási türelmetlenségnek, ha mi is a kezünkbe vesszük azt a fegyvert, amelyet már előbb az ellenségünk használt ellenünk. Különösen akkor nem, ha az az egyedüli tegyver, amellyel megvédehetjük a reánk bízott szent örökséget. Nekünk nem áll rendelkezésünkre a római katolikus egyház leghatásosabb és egyuttal legalattomosabb fegyvere a gyóntatószék, amelyből ők közvetve még a mi hiveinket is, — a tapasztalás szerint sok vegyes házasságban élő világi vezéreinket is — irányítják és bár ők maguk talán nem is tudnak róla — ellenünk és egyházunk ellen hangolják.

Szeretettel figyelmeztetem az egyházmegyei közgyűlés minden tagját arra, hogy az ilyen jelenségekkel szemben majd jó fegyverünk lesz az a mostanában sokat hangoztatott sőt dicsérrettel emlegetett felvidéki mentalitás, amely szerint megadjuk Istennek, ami Istené, a császárnak is ami a császáré, de a törvény- és tekintélytisztelőnek kellő szem előtt tartásával, hogy minden földi tekintéllynél előbbvaló legyen hitünk és egyházunk érdeke. Ezt kell szemünk előtt tartani nemcsak a mai, még demokratikusnak mondható meghitt körünkben, hanem akkor is, mikor majd magas címek és méltóságok előtt kell sikraszállanunk ezért a szegény megcsufolt asszonyért, anyaszentegyházunkért és annak jövőendő boldogulásáért, ilyen hitvalló lelket és hűséget kérek és várok én az egyházmegye minden tagjától a megváltozott viszonyok között.

Ezek a megváltozott viszonyok mélyreható változásokat idéznek elő a mi békés, meghitt kis egyházmegyénkben is. Először is elvesztettünk 8 szlovák anya- és 6 leányegyházunkat, de kárpótlásul — úgy hiszem — visszatér a tőlünk pár év előtt elszakadt kárpátaljai ungi egyházmegye 11 egyháza, sőt történelmi jogon a még 1919-ig hozzánk tartozott Záhony és Győröcske is minket illetne. Örömmel értesülök róla, hogy valószínűleg gazdagodni fogunk a felsőzempléni egyházmegyének négy értékes egyházközségével Dereglyővel, Kis- és Nagyráskával és Abarával is. Előre is szeretettel köszöntjük ezeket az egyházmegyénk kebelére visszatérő egyházközségeket.

Mindnyájan mély megilletődéssel és részvétellel értesültünk arról a szomorú sorsról és majdnem tragikussá vált helyzetről, amelybe a mi mindnyájunk által nagyon tisztelt és szeretett testvérünk, Ujlaki Sándor bajánházai lelkésztársunk került, akinek magyar lakosságu egyházközségét még mai napig is megszállva

tartja a cseh hadsereg. Őt magát pedig családjával együtt ki-
üldözték és vagyonkáját prédául hagyni volt kénytelen. Amig
neki szeretetteljes részvétünket tolmácsolom e helyről, egyuttal
kérem is a nagyitiszteletű egyházmegyei közgyűlést, hogy az ő
ideiglenes elhelyezéséről és jobb helyzetbe juttatásáról valami-
képen gondoskodni méltóztassék.

Hiányosnak tartanám gondnoki megnyitómat, ha nem ten-
nék említést arról a felemelő tanulságos és impozáns keretek
között lefolyt református világggyűlésről, amely folyó évi augusztus
26.-án Debrecenben, a Kálvinista Rómában lett megtartva,
amelyre egyházmegyénkből is számosan elzarándokoltunk rang-
különbség nélkül. Bőségesen gazdagodtunk ott a lelkiekben és
erősödtünk hitünk, magyar nemzetünk iránti szeretetben. Hogy
ezen a gyűlésen olyan szép számmal vehettünk részt a cseh
hatóságok minden ellenakciója dacára, Gaál István csicseri lel-
késztestvérünk érdeme, akinek e helyről is köszönet jár buzgó
munkálkodásáért.

Most pedig e helyről az egyházmegyei közgyűlés megjelent
tagjait szivemből üdvözölve és Istentől áldásteljes boldog új esz-
tendőit kívánva a közgyűlést megnyitom.

Egyházmegyei közgyűlés az elhangzott megnyitó-
beszédben foglalt javaslat szerint a Kormányzó ur
Őfőméltóságát a következő távirattal üdvözlí:

„Vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur-
nak Budavár. A csehszlovák megszállás alól felszaba-
dult ungi református egyházmegye Nagykaposon tar-
tott közgyűlése Főméltóságodat hódolattal köszönti.
Benkő Lajos h. esperes és Nyomárcay Sándor egy-
házmegyei gondnok.”

45. Napirend előtt olvastatott Szücs István esperes urnak
a közgyűlésről távolmaradását igazoló levele: „Végtelenül saj-
nálom, hogy ezen a gyűlésen, amelyen a mi jó Istenünk iránti
hálával, örvendező szívvvel, magyar testvéri igaz szeretettel szán-
dékoztam veletek összeölelkezni és a magyar Hymnust eléne-
kelni: közöttetek ott nem lehetek. De hiába, – nem mehetek!
Nem rég keltem fel 3 hétig tartó súlyos betegségből, – az uta-
zás a mostani téli időben életembe kerülhetne. Isten áldása le-
gyen rajtatok és végzendő munkátokon... és legyen főként új
életre támadt Magyar Hazánkon és egyházunkon. Testvéri sze-
retettel: Szücs István esperes.”

Közügyülés az esperes akadályoztatása következtében az elnöki széket, mint rangidős papi tanácsbíróval, Benkő Lajos helyettes esperessel tölti be. Közügyülés a fentti névsor szerint megalakul.

46. Egyházmegyei közügyülés a tárgysorozatba felvett bírósági ügyek tárgyalását délelőtt 11. órára tűzte ki.

47. Kőmives Sándor papi főjegyző felolvasta az egyházközségek 1937. évi életéről az egyházlátogató bizottságok jelentései alapján megkészített esperesi évi jelentést, amely az előző években előterjesztett jelentésekhez hasonlóan statisztikai adatokkal és azoknak egymással való összevetésével rajzol képet egyházmegyénk 1937 évi életének eseményeiről.

Közügyülés az esperesi jelentést tudomásul veszi és a nagytiszteletű, esperes urnak a jelentést lelkiismeres pontossággal történt összeállításáért elismerését fejezi ki és köszönetet szavaz.

Az esperesi jelentésben foglalt előterjesztéssel kapcsolatban az egyházmegyei közügyülés a cseh megszállás alatti területen maradt Egyed Béla egyházmegyei tanügyi bizottsági elnök ezen megbízatását egyhangú választással Csomár Zoltán kisérti lelkészre ruházza át.

48. Ugyancsak az esperesi jelentéssel kapcsolatban megállapítja a közügyülés, hogy Egyed Béla jenkei lelkésznek csehszlovák területre történt elszakadásával egy hely az egyházmegye tanácsbírói karában megüresedett, annak betöltésére szavazás rendelendő el.

Közügyülés az Egyed Béla helyének betöltésére szavazást rendel el egy papi tanácsbírói állásra. A szavazatok beadásának határideje 1939 január 31. A szavazatok felbontásával és az esetleg szükségessé váló újabb szavazás elrendelésével az egyházmegyei közügyülés az állandó szavazatbontó bizottságot bizza meg.

49. Olvastatott Szanyó Sándor vajáni tanító levele, melyben az egyházmegyei tanítóképviselőségről lemondását jelenti be.

Közügyülés a lemondást tudomásul veszi, és az egyházmegyei tanítóképviselői állás betöltésére a szavazást 1939 január 31.-i határidővel a betöltésre

váró egyházmegyei papi tanácsbírói állásra vonatkozó határozat keretében elrendeli.

50. Kőmives Sándor egyházmegyei papi főjegyző bejelenti, hogy amennyiben egyházunk alkotmánya és egyházmegyei beosztása terén a magyar egyetemes egyházhoz való visszacsatlakozásunk esetleg szükségessé teszi egyházmegyénk tisztikarának az új elrendeződés következtében szükségessé váló újrávalasz-tását, hogy ennek keresztülvitele akadály nélkül megtörténhessen az egyházmegye egész tisztikara megbízásáról lemond. Így a szükségessé váló további intézkedéseket az egyházmegyei elnökség újabb rendkívüli közgyűlés összehívása nélkül is megteheti.

Közgyűlés a tisztikarnak az új elrendeződés által szükségessé válástól feltételezett lemondását tudomásul veszi. Azon esetre, ha ez a kényszerűség tényleg bekövetkezik, vagyis amennyiben erre vonatkozólag ez egyházkerület, konvent, vagy zsinat másképen nem rendelkezik (miután a szlov. ungi egyházmegye a történelmi egyházmegye és így az egész ungi egyházmegyét képviseli) megbizsa az egyházmegye elnökségét a tisztújítás megejtésére vonatkozó szavazás elrendelésével, a szavazatbontó bizottságot a szavazatok felbontásával és a szükségessé váló pótszavazások elrendelésével és keresztülvitelével. Az egyházmegye ügyeinek további vezetésével a lemondás kényszerűségének bekövetkeztéig, illetve az új tisztikarnak beiktatásáig az eddigi tisztikar bizatik meg.

51. Csatlós Sándor nagykaposi segédlelkész képesítését igazoló okmányait bemutatja és kéri az egyházmegye keretébe bekebelezését.

Egyházmegyei közgyűlés Csatlós Sándor nagykaposi segédlelkészt az egyházmegyébe bekebelezi.

52. Olvastatott Bertók Béla püspök, konventi lelkészelnök következő köszönő levele: Nagytiszteletű Szűcs István esperes urnak, Tizsasalamon. A szlovákiai ungi református egyházmegye közgyűlésének folyó évi június 30-án 1/4 szám alatt hozott határozatát, melyben konventi lelkészelnöki tisztem elfoglalása alkalmából szíves szavakkal köszönt s jó kívánságait tolmácsolja, — hálásan köszönöm s kérem Nagytiszteletű Esperes Urat, hogy a szlovákiai ungi egyházmegye Nagytiszteletű és Nagyságos

Közgyűlésének s alkotó tagjainak a legközelebbi közgyűlésen e hálás köszönetemet tolmácsolni méltóztassék. Atyafiságos szeretettel vagyok, Munkács 1938 július 26. Bertók Béla püspök, konventi lelkészelnök.

Tudomásul szolgál.

53. Meghallgattatott Koncz Gyula egyházmegyei világi főjegyző jelentése az 1938. június 30-án megtartott egyházmegyei közgyűlés 22/2 számú határozatával az egyházmegyei pénztár és a Horváth Mária és Simon házalap kezelésének felülvizsgálására kiküldött bizottság tárgyalásáról és javaslatáról.

A bizottság feladatát képezte vélemény nyilvánítás Hegyi György tanácsbíró azon javaslatáról, hogy az egyházmegyei pénztár kezelésében levő pénzek úgy kezeltessenek, hogy minden alapnál ki lehessen mutatni, hogy az alap pénze kinek van kiadva. Mivel a javaslat elfogadása visszatérést jelentene olyan könyvelési rendszerre, amelyet a bankszakma már régen túlhaladott és amely sok alap kezelésénél komoly kamat veszteséget okoz, a bizottság tulnyomó többséggel úgy döntött, hogy feltétlenül meg kell maradni a pénztár mai kezelési rendszere mellett.

Hegi György tanácsbíró második javaslata az volt, hogy a Horváth Mária házalap pénze az alapító végrendelete értelmében ne külön kezeltessék az u. n. Horváth Mária segélyalaptól, hanem azzal együtt.

A bizottság hosszú és szenvedélyes vita után ebben a kérdésben is az egyházmegye azon korábbi határozata mellett döntött, hogy a házalapot az eddigiek szerint kezeli tovább, mert a tárgyalások során kétségen kívül beigazolást nyert, hogy a házalap jelenlegi, egyházmegyei határozatokban foglalt célkitűzései teljes egészükben megfelelnek az alapító rendelkezéseinek.

A tárgyalások eredményeképpen javasolja a bizottság, hogy a jövőben az egyházmegyei pénztár javaslatait és a számvevőszék jelentését küldje meg a pénztáros a közgyűlés előtt legalább két héttel az egyházmegyei tisztikarnak, hogy azoknak a közgyűlés előtt idejük legyen a pénztár ügyeit behatóan átvizsgálni és esetleges észrevételeiket a közgyűlésen a tárgy ismerete mellett tenni szövé.

A jelentést az egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi és az előterjesztett javaslatot határozati erőre emeli.

54. Egyházmegyei pénztáros előterjeszti, hogy az egyházmegyei pénztárban kezelt alapítványok, alapok és tőkék névértéke a Magyarországhoz történt visszacsatolással kapcsolatban kiadott törvényes intézkedések értelmében 1 : 7 arányban cseh koronáról pengőre értékeltetik át. 2. Ennek megfelelően az egyházmegyei pénztárból kihelyezett kölcsönök értéknylvántartása is 1 : 7 arányban cseh koronáról pengőre lesz átváltoztatva. 3. Az egyházmegyei pénztár számadásai még az 1938. évről cseh koronában vezetettek, a számadásban a Pengő számításra való átmenetel 1939 január 1.-vel veszi kezdetét. 4. Az egyes alapok kezelésével kapcsolatban előállott változás szükségessé teszi, hogy az egyházmegyei özvegyárva gyámintézet gyámoltottjainak évi nyugdíja további intézkedésig 70 pengőben állapíttassék meg. 5. A leánynevelő intézet évi tőkésítési kötelezettsége 50 koronáról 10 pengőre emeltessék. 6. A pinkóci lelkesz-alap kamatai mindaddig nem fizethetők ki, amíg a pinkóci lelkesz egyházmegyénkkel és egyházi intézményeinkkel szemben fennálló adósságait le nem törlesztette. A kamatok az adósság törlesztésére fordítandók. 7. A Bernáth Zoltán alapítvány működésének megkezdése előtt 10.000 korona helyett 1.500 pengőre növelendő a kamatok tőkésítése után. 8. Mondja ki az egyházmegyei közgyűlés, hogy a Sárospataki Református Lapokat, mint a tiszáninneri református egyházkerület hivatalos lapját, —amint azt a csehszlovák megszállás előtti időben is tette, minden anyaegyház község részére az egyházmegyei közigazgatási pénztár terhére megrendeli, ugyancsak ajánlja minden egyházközségnek, hogy a „Lelkeszegyesület”-et, mint az Országos Református Lelkesz Egyesület hivatalos lapját az eddig hivatalos lapként járatott Református Egyház és Iskola helyett rendelje meg. Mondja ki az egyházmegyei közgyűlés, hogy az egyházlátogatóság által szedett Lelkeszképző és Tanítóképzőintézeti járulékot az 1939. évre szóló járulékkimutatásból törli, az egyházközségek által fizetendő egyéb járulékok beszolgáltatását azonban lehetőleg már az év elején feltétlenül kötelezőnek tartja.

Egyházmegyei közgyűlés a pénztáros előterjesztéseit változtatlanul határozati erőre emeli.

55. Az egyházmegyei segélyosztó bizottság jelenti, hogy a Pálóczi-Horváth Mária és Simon alapítvány kamataiból ez évben segélyezésre ajánlja a következő egyházakat: Palágy építkezési segély címén 5.000 koronát, Szürte iskolafelszerelési segélyül 490 koronát, Szirénfalva járulékfizetésre 490 koronát, Nyarád adósságtörlesztésre 770 koronát, Tarnóc építkezésre 700 kor., a komáromi Tanítóképző rendkívüli segélyül 350 koronát, Bajánháza már megszavazott segélyének III. részlete címén 1.500 koronát, és a beretkei árvaház állandó segélyként 1.000 koronát kapjon, Nagyszeretva, Veskóc, Csepely, Bátfá, a pozsonyi inter-nátus és Lucska kérelme ez alkalommal nem teljesíthető.

A lelkészek és tanítók részéről segélyt nyernek: Nagy Sándor kisgejőci lelkész 490 koronát, Varga József mokcsakerézi lelkész 700, Ruzska Zsigmond ungvári segédlelkész 140, Bara Zoltán ungvári segédlelkész 140, Bodnár Lajos bátfai lelkész 1,200, Bellágh Barna szelmenci lelkész 350, Ujlaki Sándor bajánházai lelkész 2.100, Papp Géza tarnóci lelkész 350, Kőmives Sándor vajáni lelkész 1.200, Juhász Imre csepelyi lelkész 840, Kövér Béla nyarádi tanító 350, Ónody Géza palágyi tanító 490, Bornemissza Sámuel szürtei tanító 175, Szaplonczay Lajos mogyorósi tanító 350, Nagy Miklós pallói tanító 350, Szanyó Sándor vajáni tanító 350 és Minay Zsigmondné 105 koronát. Nem teljesíthető az Egyed Béla, Kálniczky János, Bittó Béla, Szakal István, Rác József, Haraszy Károly, Ludvig Károly, Horovcsák Pál és Ónody Zoltán kérelme.

Az egyházmegyei özvegyárvatár alapból rendkívüli segélyt kapnak Morvay Ilona 400 koronát, Gecse Teréz 200 koronát, Bacskay Erzsébet 300 koronát, Szaplonczay Petronella 300 koronát és Pataky Pálné 400 koronát.

A Szabó András emlékalapítvány 70 korona kamatát ez évben is Kőmives Sándor hittanhallgató kapja.

Egyházmegyei közgyűlés a segélyosztó bizottság javaslatát egyhangulag elfogadja és változtatás nélkül határozati erőre emeli.

56. Az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökének jelentése a csehek által megszállva tartott területről nem érkezett be és így előterjeszthető nem volt.

Tudomásul vétetik.

57. Kőmives Sándor egyházmegyei pénztáros, mint az U. S. E. vezetője jelenti, hogy a Magyarországhoz való visszacsatolásunk következtében a Segélyegylet eddigi alapszabályai-ból folyó rendelkezések terén a következő változások váltak esedékessé:

Mondja ki az egyházmegyei közgyűlés, hogy 1. az U. S. E. tagok által alapszabály szerint fizetendő járulék összege a 21. számú befizetéstől kezdve 100 koronáról 15 pengőre emeltessék.

2. Ennek megfelelően a segély alapösszege 10.000 korona helyett 1.500 P legyen.

3. Az egyházmegye és országhatár eltolódása következtében az ungi, illetve kárpátaljai ungi és abauji egyházmegyékhöz bekapcsolódó új egyházközségek lelkészei, – ha az érdekelt abaujtonai egyházmegye az eddigi tagkötelezettségre vonatkozó határozatát ezen új egyházközségek lelkészeire is kiterjeszti – mint új tagok aránylagosan az egyesület rendes tagjaiként szerepeljenek. Visszamenőleg senkit kötelezettség nem terhel, az új tagok a 21. részlettel első számú befizetésüket teljesítik, de a tagsági kötelezettség az alapszabály szerint hivatali utódjukra is kötelezőleg kiterjed.

4. A tőlünk elszakadt csehszlovák területen maradt tagok továbbra is megtarthatják jogaikat, ha kötelezettségeiket fennakadás és késedelem nélkül teljesítik, illetve teljesíthetik.

5. Ha tagok maradni tovább nem akarnak, vagy tagsági kötelezettségeik teljesítésének útjában elháríthatatlan akadályok állanak, ezen körülményt be kell jelenteniök az U. S. E. vezetőjének. Ebben az esetben az egyesület az akadályoztatást vagy kilépési szándékot vis maiornak tekinti és eltekint attól, hogy a tagok által alapszabály szerint befizetett 100 koronás járulékok teljes egészükben segélyezés céljára tizettettek be, amiből visszatérítésnek helye nem lehet és kártalanítja az így kilépő tagokat, minden 100 korona teljesített befizetésük után 45 koronával. Ennél nagyobb összegre vonatkozó igény az egyesület anyagi tönkretétele nélkül meg nem állapítható, sem az érdekeltek által nem támasztható.

6. Azok az egyesületi tagok, akik az államhatár változása következtében tőlünk elszakadtak és tagok maradni tovább nem

kivánnak, de az egyesület tartalékalapjából kölcsönt vettek igénybe, az elszakadt tagok kártalanítása előtt kötelesek tartozásukat visszafizetni, vagy annak biztosítására a kártalanítandó tagok részére elfogadható kötlevelet, (váltót) adni, hogy az egyesület a fizetésre vonatkozó kötelezettségét teljesíthesse. Megoldásnak elfogadjuk azt is, ha az elszakadó tag kötelezettségét valamelyik további működő tagra ruházhatja át. Erre vonatkozólag az érdekeltek saját érdeükben tegyék meg javasataikat és a fentiek értelmében bejelentéseiket az egyesület vezetőjének.

7. Felesleges bizonyítgatások elkerülése céljából leszögezi az egyházmegye, hogy teljes kártalanításra joga senkinek nem lehet, mert az alapszabály értelmében visszatérítésre vonatkozó igény sem emelhető. A fenti javaslat pedig a legaprólékosabb és legméltányosabb számítás alapján a kártalanításra fordítható összeg maximumát foglalja magában.

8. Félreértés elkerülése végett az elszakadt tagok nyilvántartásában ezek szerepelnek: Egyed Béla, Haraszy Károly, Isaák Imre, Kálniczky János, ifj. Papp Lajos, (Magyarbód) Rácz József, Nyitray Dezső, Szakal István, Kása Ferdinánd, Kozár Sándor, Könyves István, Ludvigh Károly, Orémus Endre, Bittó Béla, Nyitray József, Szilágyi László és Bottka Géza. (Migléc).

9. Az elszakadtak közül adóssága van: a következőknek: Egyed Béla, Kálniczky János, Rácz József, Nyitray Dezső (adósságáért és tagsági kötelezettségéért Béla öccse felelhet), Szakal István helyett jó lesz a fia László, Bittó Béla (tartozására fedezetül kölcsön veheti a lelkész alapját, ha az ujonnan megalakuló egyházmegyéje jóváhagyja), Bottka Géza Migléc. (Keressen jótállót a fent felsoroltak közül).

Egyházmegyei közgyűlés az előterjesztést tudomásul veszi és változtatás nélkül a javaslat értelmében határoz.

58. Egyházmegyei pénztáros jelenti, hogy a nyarádi egyház a lelkészválasztás idejére eső időközi lelkészi jövedelemről elszámolt és az egyházkerületi szabályrendelet értelmében az egyházmegyei segélyalap javára 770 koronát befizetett.

Tudomásul szolgál.

59. Egyházmegyei pénztáros jelenti, hogy a vajkóci és szelmenci egyházak a lelkészválasztás idejére eső időközi jövedelemlről még mindig nem adtak elszámolást az esperesi hivatalnak.

Egyházmegyei közgyűlés fegyelmi eljárás és vagyoni teljes felelőség mellett utasítja a vajkóci és szelmenci egyházközségek gondnokait, hogy az időközi lelkészi jövedelemlről az egyházkerületi szabályrendelet értelmében haladéktalanul számoljanak el az esperesi hivatalnak.

60 Pénztáros javasolja, hogy a szeretvai egyház gondnoka, aki az időközi lelkészi javadalomról az esperesi hivatalnak mindezideig elszámolást nem adott, a változott viszonyokra való tekintettel ezen kötelezettség alól mentessék fel.

Egyházmegyei közgyűlés a javaslat értelmében határoz.

61. Pénztáros jelenti, hogy az 1937. évre kivetett egyházhatósági járulékokból még mindig nagy összegű követelés van kint, amelynek legnagyobb része szlovák egyházak, illetve azok lelkészeinek tartozása.

Egyházmegyei közgyűlés elrendeli, hogy a kimutatásban szereplő járulékhátrálékokból töröltessék mindazon követelés, amelynek adója csehszlovák megszállás alatt levő területen maradt. Ugyanilyen értelmű előterjesztés tétessék mindazon egyházhatósági pénztárak kezelőinek, amelyekre a kérdéses – immár behajthatatlanná vált, – tartozások vonatkoznak. Ilyen értelemben töröltetik a hátrálékok nyilvántartásából Zahar 2,243'60, Kereszt 741'60, Pinkóc 605'80, Sárosmező 1,518'80, Szilágyi László 4,124'80, Haraszty Károly 492'90, Bittó Béla 492'80, Kálniczky János 190, Egyed Béla 190 és Rácz József 1,600 korona összegű járulékhátráléka. A hátráléknyilvántartásból törölt összegek a határok esetleges újabb megváltozásának reményében külön feljegyzésben maradjanak meg.

61. a. Egyházmegyei közgyűlés elrendeli, hogy a legújabban kiadott M. Kir. pénzügyminiszteri rendelet értelmében az egy-

házmegyei pénztár csehszlovák megszállás alatt maradt adósainak épen úgy, mint a járulékokkal hátrálékos egyházközségeknek és az ungi segélyegylet adósainak kimutatása, mint külföldi állampolgárokkal szemben fennálló követelések érvényesítésére vonatkozó igény, a törvény által megállapított határidőben, mint az egyházmegye külföldi követelése, a m. kir. pénzügyminisztérium illetékes osztályához 1939 január 10.-ig bejelentessék.

A határozat végrehajtásával az egyházmegyei pénztáros bizatik meg.

62. Olvastatott Sörös Béla püspök teológiai igazgatónak az esperes urhoz intézett kérelme, melyben az egyházmegye egyházközségei részéről befolyt és a losonci teológiát illető járulékoknak a teológia pénztárába való befizettetését sürgeti.

Egyházmegyei közgyűlés — hivatkozással a tőtiszteletű egyházkerületnek ebben a tárgyban hozott határozataira — a kérelem felett napirendre tér.

63. Olvastatott az em. belmissiói előadó következő jelentése: Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

A belmissiói jelentőiveket a Főt. Egyházkerület belmissiói előadójának rendelkezése alapján, egyházmegyénk kebelébe tartozó összes anya, leány és társ- egyházakhoz még május havában szétküldtem. A jelentéseket az előírás szerint a presbiteriumok letárgyalták és hozzám teljes számban vissza küldték. A jelentések eltérően az elmúlt évektől nem polgári év szerint kéri az elvégzett belmissiói munkáról a beszámoló megadását, hanem nagyon helyesen arról az időről, mely teljes egészében magába foglalja a missiói munka végzésének legalkalmasabb idejét, az előző év szeptember hó 1-től a következő év április hó végéig. A jelentés világos és érthető kérdéseivel mindenki előtt áttekinthetően mutatja, hogy az egyes gyülekezetekben milyen munka folyik az egyes belmissiói szervek munkakörében. Mielőtt a részletek tárgyalásába bocsátkoznék nagy általánosságban arról az öröndetes megmozdulásról óhajtok jelentést tenni, mely egyházmegyénk területén szemmel láthatólag megindult minden vitán felül annak bizonyosságául, hogy mindnyájan átéreztük azokat a követelményeket, melyeket megkíván tőlünk úgy a lelkeknek szomjuhozása, mint egyházunk fenmaradásának és virágzásának biztosítása.

Minden körülmények között öröndetes jelenség, hogy ma már, hála a jóságos Istennek, ott tartunk, hogy nem vitázunk a

belmissiói munka szükségessége, avagy fölösleges volta felett. Elfogadott dolog, hogyha életben akarunk maradni és a rohanó idők sok-sok újabb és újabb követelményeknek megakarunk felelni, úgy dolgoznunk, munkálkodnunk kell. Örvendetes tény, hogy a száraz elméleti okoskodások helyett már arról folyik a szó, hogy miképpen indítsuk meg gyülekezeteink kebelében a belmissió munkáját olyan irányban, amely a mi körülményeinknek meg is felel?

Mi kisebbségi sorban élő magyarok soha sem téveszthetjük szemünk elől azon körülményeket, hogy minden munkáinkban önerőnkre voltunk utalva. Anyagiak hiányában sokszor keserűen tapasztaltuk, hogy még azok a szellemi források is el voltak előlünk zárva, melyeket mindenkor készséggel rendelkezésünkre bocsátottak volna a mi drága édes hazánkban élő ref. hittestvéreink. Husz év alatt a magunk erején kívül csak a jóságos Isten volt segítségünkre, pedig a kötelesség kettős cél szolgáltatába is állított, vezetni, megtartani ref. Anyaszentegyházunkat, megőrizni és megtartani a mindenoldalról elnyomással fenyegetett magyarságunkat.

Ezek a körülmények értették meg velünk azt, hogy a belmissiói munka terén nekünk magunknak kell elindulnunk s bár nagyon jól tudtuk, hogy a missiói munkában a gyülekezet minden tagjának be kell kapcsolódnia, még is úgy véltük helyesnek, hogy ha előzőleg felrázzuk az alvó lelkiismeretet gyülekezeteink azon tagjaiban, akiket a vezetésre, irányításra választottak el a gyülekezetek. Ennek a célnak a szolgáltatásban állottak azok a presbiteri konferenciák, melyeket február hó 24-én a vajkóczy-mátyóci, április hó 19-én a vajáni és június hó 7-én a szürtei gyülekezetekben rendeztünk. A konferenciákon 23 magyar gyülekezetből, mintegy 240 presbiter nyert útmutatást, figyelmeztetést azoknak a kötelességeknek teljesítésére, melyeket ref. Anyaszentegyházunk a mai időkben megkövetel, elvár minden igaz gondolkodású s elhivatású magaslatán álló presbitertől. Hivatalos lapunkban annak idején bő tudósításban számoltam be ezeknek a konferenciáknak megtartásáról, méltatva az azokon elhangzott tanításokat és előadásokat, de úgy érzem mulasztást követnék el, hogy ha éppen ezen a legilletékesebb helyen mellőzném és elhallgatnám azoknak rövid méltatását és elmulasztanám a munka, a célkitűzés keresztül vitelében mindenkor segítségemre álló munkatársak neveinek és munkájának megemléztetését.

A presbiteri konferenciákon minden alkalommal Nagy József palágyi lelkész hirdette az igét. „A szolgáló, hitvalló és bibliaolvasó presbiter”-ről pedig Nyomárkay Sándor gondnok, Csomár Zoltán kisérti, Gaál István csicséri lelkész tartott előadást. Az előadásoknak olyan mély hatása volt a hallgatóságra, hogy leírni nem lehet azt a nagy lelkesedést, mely szinte sugárzott az arcokról s mindenki boldognak érezte magát, hogy Istenünk egy ily alkalmat nyújtott nekünk arra, hogy előbbre juthassunk hitünk igazságainak és mindazon kötelességeknek megismerésében, melyeket ref. Anyaszentegyházunk megkövetel minden presbitertől. Az elhangzott előadások úgy külön-külön, mint egészbenvéve egy-egy tükröt állítottak a presbiterek lelkiszemei elé, melyben megláthatták az igazi keresztyén lélek tiszta arculatát a szolgálat szépségét. Irányítást kaptak annak végzésére, elhatározást nyertek a mutatkozó hiányok elhagyására. Illesse elismerés ezért a munkáért mindazokat, akik segítségünkre voltak, legelsőbbben is Főtiszteletű püspök urunkat, ki személyesen is részt vett a vajkóczy-mátyóczy konferencián és magas színvonalú előadást tartott, továbbá egyesületünk elnökét, az előadó gondnok urat és többi lelkész testvéreimet is.

Lehetetlen meg nem említenem a május hó 8-án Nagykaposon, egyházmegyénk lelkész és tanító egyesületének rendezésében megtartott magas nivóju Református Napot.

Nemcsak egyházmegyénk, hanem egész egyetemes egyházunk történetében egyedül álló kezdeményező lépés volt ez. A református összefogás, élni akarás, megmozdulás ügyének szolgálata egyházmegyénkből indult hódító útjára. A ref. nap nagy gondnal és körültekintéssel összeállított programjával, az egyházmegye gyülekezeteinek kebelében működő egyházi énekkarok nemes versenyével és szép produkciójával olyan melegséget és lelkiélményt nyújtott, hogy mindenki elfeledte a májusi idő szokatlan mostohaságát és megérezte a lelkek mélyén egy igazi lelkiébredésnek tavaszi melegségét fényes sugárzását. Mindezek a megmozdulások csak egy célt szolgáltak: Isten ügyének szolgálatát kimélyíteni a lelkekben, ref. összefogásunkat erősebbé, életképesebbé tenni. Megmozdulásunkkal bizonyítani akartuk, hogy igen is vagyunk, élni, munkálkodni, szolgálni akarunk első sorban Istenünknek, egyházunknak és mind e körülmények között fajunknak, nemzetünknek. Ezeknek a szent céloknak a szolgálatában állott minden törekvésünk, husz évi megpróbáltatás alatt

kifejtett minden missziói munkánk. S hogy mennyire voltunk hívek a szent cél szolgálatában, arra bizonyágunk a felmutatott munka, a teljes épségben megőrzött magyar anyanyelvünk, virágzó kulturánk és megtartott, kifejlesztett intézményeink.

Amennyiben a felsorolt megmozdulásokon kívül egyházmegyénk mult évi életében más életjelt nem is tudnánk felmutatni a belmissziói munka terén, már ezek a konferenciák és a ref. nap megrendezése is azt mutatják, hogy eljutottunk ahhoz a ponthoz, hogy már nemcsak tervezgetünk, hanem dolgozunk is. Azonban a belmissziói jelentőivek nemcsak a nagy általános megmozdulásokról, hanem az egyes gyülekezetekben folyó munkákról is nyújtanak beszámolót. Örömmel állapíthatjuk meg ezek alapján, hogy komoly munka folyik ugyszólván egyházmegyénk minden egyes gyülekezetében. Különösen a magyar gyülekezetekben nagy lendületet nyert az elmúlt évben a missziói munka, úgyhogy erről már maga az esperesi jelentés is öröndetes megállapítást tesz, én mint előadó szintén rövid beszámolót nyújtok a jelentőivek alapján. Előre bocsátom csak azokat a pontjait veszem tárgyalás alá a jelentőiveknek, melyek szorosán a belmisszió ügyéhez tartoznak, mivel bizony még most is akad egy-két kérdés, mely nem a belmisszióhoz, hanem az esperesi jelentés adataihoz tartozik.

A belmissziói munka végzésére magyar gyülekezeteinkben, amint a jelentésből megállapítható Ásvány, Mogyorós és Szirénfalva kivételével az egyházi kiadásokban 6,869 kor. 15 f. van feltüntetve. A szlovák gyülekezetek egyházi számadásaiban a belmisszió és szeretet munkára pedig csupán Bajánháza mutat fel harmoniumra 3,500 koronát, Pályin 182'50, Pinkócz 50, Felsőőröcse 50 kor. vagyis összesen 3,662'55 Kő.-t. A kimutatott összeg a bajánházai egyház áldozat-kész buzgóságán kívül azt lehet mondani minimális. Már maga ezaz adat is azt igazolja, hogy hiába követett el egyházmegyénk vezetősége mindent, hogy a szlovák gyülekezetekben is intenzív missziói munka folyjék. Ez mulasztás, bármennyire hivatkoznak is a lelkész urak a gyülekezetek szegény anyagi helyzetére és javarészában annak tudható be, hogy teljes mértékben vagy nem akarták vagy meg sem kísérelték, hogy a missziói munkát megindítsák, éppen akkor, midőn összes jelentéseik azzal a panasszal vannak telve, hogy a szekta nagyon hódít a gyülekezetekben. Ha mást nem a valóságos estéken befolyó persely pénzek néhány fillérjét, fordították

volna arra, hogy megindítsák az egyes gyülekezeti szervek kiépítését, akkor bizonytalán más képet mutatna a gyülekezeti missziói munka képe. A lelkiismeret minket nem vádolhat, mert mi szívünkön viseltük szlovák gyülekezeteink missziói ügyét is, de hogy nem találtunk kellő megértésre, nem rajtunk mullott. Reméljük jelenlegi új helyzetük rá fogja szlovák testvéreinket is eszméltetni arra, hogy ha meg akarnak maradni az idők viharában, úgy a misszió ügyét nekik is komolyabban kell venniök. Mi nem vádoljuk szlovák testvéreinket, sőt most erről a helyről is féltő szeretettel és aggodalommal gondolunk idegenben maradt árva gyülekezeteikre.

Vasárnapi iskola: Salamon, Palágy, Bés, Mogyorós, Nyarád, Nagyszelmenc, Palló, Veskóc, Ungcsepely, Nagyszeretva, Solymos, Lucska kivételével minden egyházközségben meg van szervezve és 728 növendékkel működik is. Vezetője a lelkész, tanító, tanítónő volt mindenütt, kivéve Csapot, ahol Király Zoltánné a ref. lelkész neje és Deschman Erzsébet urleány végezte a munkát. Minden vezetőt elismerés illesse erről a helyről is; különösen kiemelem azonban a csapi Deschman családot, melynek nő tagjai oly egyház szeretetről és hűségről tettek már a múltakban is tanubizonyságot, hogy egyházmegyénk részéről is ezt a családot a legnagyobb elismerés illeti meg a misszió munka terén kifejtett önzetlen munkájukért.

Leánykör: Bátfá, Nagyszelmenc, Palló, Palágy, Ásvány, Mogyorós, Nyarád, Gállocs, Szirénfalva, Bajánháza, Pályin, Zahar, Bező, Jenke, Pinkóc, Solymos, Lucska, Sárosmező, Felsőőr-cse egyházaiban leánykör megszervezve nincsen. Működő leánykör van 13, – 216 taggal. Ugyanazok vezetik kik a vasárnapi iskolát.

Asszonykör. Ez csupán Csapon, Bésben és Nagykaposon van megszervezve, összes tagok száma 98.

Ifjúságikör. Bátfá, Ásvány, Mogyorós, Iske, Veskóc, Gállocs, kivételével minden egyházközségben van 272 taggal, míg a szlovák gyülekezetben csupán csak Jenkén működött.

Bibliakör. Külön szervezve a jelentés szerint csupán Bátfán és Nagykaposon van, a többi gyülekezetek ezt a munkát az egyes gyülekezeti szervek munkakörében teljesítik.

Háziistentiszteletek. Vajánban, Szürtén, a szórványokban és Csicszerben betegek látogatása alkalmával tartanak háziistentiszteleteket.

Vallásos estély. Bátfa, Nagyszelmenc, Ásvány, Iske, Ungcsepely és a szlovák egyházak kivételével már hála Istennek minden egyházban tartatik október 31-től husvét ünnepéig.

Énekkar. Nagyszelmenc, Szirénfalva, Mokcsa, Iske, Pályin, Nagyszeretva kivételével minden anya és leány egyházban van énekkarunk, összesen 589 taggal. Ezek az énekkarok a május hó 8-án Nagykaposon tartott ref. nap alkalmával szép bizonyosságát adták annak, hogy milyen vallás erkölcsi hit és nemzetépítő munkát töltenek be az egyes gyülekezetek életében. Egyetlen egy gyülekezetünkől sem szabadna ennek a nemes intézménynek hiányoznia. Annak a nemes versenynek pedig, mely május hó 8-án a ref. nap alkalmával megindult elmaradni nem szabad, hanem minél erőteljesebben folytatva szolgálnia kell ref. egyházunkat és a magyar dalköltészet kiművelésének gondolatát. A vajáni, kaposi és szürtei ref. énekkarok kezei között lévő részben vándor díjak pedig néma büszkeséggel várokoznak arra a szép napra, mikor az énekkarok ismételten versenyre kelhetnek és bemutatthatják, hogy milyen eredménnyel munkálkodtak.

Istendicsősségére, Árvaházra, Külmisszióra stb. a külön adományok, hogy mennyit tesznek ki egy összegben erről külön kimutatást nem készítettem, mivel ezek benne foglaltatnak az esperes évi jelentésében.

A vallásos lapok iratterjesztéséről annyit jelentek, hogy az egyházmegye által e célra megszavazott 300 koronáért részben a Béthel, részben pedig a kárpátaljai ker. iratterjesztéstől szereztem be iratokat, amelyeket a presbiteri konferenciákon és egyesületi összejöveteleken osztottam szét. A lelkészek részére hivatalos lapon kívül járt: az Utmutató, Igé-hirdető, Igazság és Élet, Ref. Világszemle, Hajnal és a Ref. Összefogás című lapok. Reméljük, hogy ha anyagi körülményeink meg fogják engedni, most már magas színvonalon álló ref. öntudatot építő, hiterősítő lapokban nem lesz hiányunk, mivel ezen a téren az anyaországi ref. sajtó termékei gazdagon el fognak látni bennünket.

Gyülekezeti otthon. Missziói munka kiterjesztését és intenzívebbé tételét nagyban hátráltatja, hogy egyházmegyénk területén ugyyszólván a csapi és pinkóci egyházat kivéve nincsen a gyülekezetekben gyülekezeti otthon. A nagyon igénybe vett

iskola helyiségek alig nyújtanak alkalmat és módot hetenként csak egyszer is a munka végzésére. Ezen a téren is sürgős intézkedések várnak mindnyájunkra.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Nagy általánosságban ezek azok a megjegyzések, melyeket a beérkezett jelentőivek alapján van szerencsém a Közgyűlés elé terjeszteni.

Minden esetre még igen sok a követelmény, hiány, ami pótlásra szorul. Nagyon is a kezdet kezdetén vagyunk, de hiszem, hogy most amikor a felszabadulás áldott idejét Isten jóvoltából megértük és ismét egyek lehetünk anyaországi ref. testvéreinkkel, közös akarattal és megértéssel, egymás támogatásával fognak újabb és újabb lehetőségek számunkra megnyílni. Segítő kezek fognak felénk nyulni és a mi tapogatódzó, sokszor bizonytalan lépésünket megerősítik, talpra állítanak és a belmissiói munka terén az ő mély tapasztalataik és szellemi támogatásuk, sokszor anyagi segítségük folytán, meg fogjuk érni ennek a szép és fenséges ma már sehol el nem maradható munkának teljes kibontakozását és a hit fájának gyümölcsöt hozó kivirágzását. Erre kérem a jóságos Isten segítségét egyházmegyéink gyülekezeti vezetőinek megértését s az anyaország ref. hiveinek szeretett teljes támogatását. Isten vezessen mindnyájunkat a 20 évi megpróbáltatás után szebb és boldogabb magyar jövő felé.

Jelentésem szíves tudomásul vételét kérve kérem, hogy mondja ki a közgyűlés és emelje határozati erőre következő javaslataimat:

1. Köszönetet szavaz a közgyűlés Főt. dr. Magda Sándor püspök urnak szeretett teljes támogatásáért, mellyel egyházmegyéink missziói ügyét nemcsak szemmel kíséri, hanem erkölcsi és szellemi támogatásban is részesíti. Ugyancsak köszönetet szavaz közgyűlésünk Nyomárkay Sándor gondnok urnak anyagi és erkölcsi támogatásáért, Nagy József, Csomár Zoltán, Gaál István lelkészeknek a konferenciák alkalmával kifejtett közreműködésükért, a nagykaposi egyháznak a ref. nap megrendezésében kifejtett buzgóságáért és áldozatkészségéért.

2. A presbiteri konferenciák és a ref. nap évenkénti megrendezésére költségvetésünkben minimálisan 100 P. vétessék fel a kiadások fedezésére.

3. Iratterjesztésre rendszeresen felvétessék a költségvetésbe

60 P. mely összegből az anyaországi iratterjesztéstől hiterősítő, építő iratok szereztessenek be a konferenciákon való szétosztás, illetve elárusítás céljából.

4. Elköteleztetnek az egyházak vezetői, hogy ahol az egyes missziói szervek kiépítésében még hiányok mutatkoznak, föltétlenül mindent kövessenek el, hogy a missziói munka bármilyen formában a gyülekezet minden egyes tagjára kiterjesztessék.

5. Lépéseket tegyen az egyházmegye az anyaország belmissziói szerveivel a kapcsolat felvétele, a munka kiépítése tekintetében.

6. Figyelemmel kísérendő a gyülekezeti otthonok, kulturházak építésére nyújtandó, országos segélyek kiutalása s abból segély kérendő az itteni ref. otthon, vagy kulturházat építeni akaró gyülekezeteink részére.

7. Egyházmegyénk jegyzőkönyvi kivonatban köszönetet mond a csapi Deschman családnak azért az önzetlen buzgalkodásért, amelyet a család nő tagjai a csapi gyülekezetben a belmissziói munkában kifejtének.

Vagyok kiváló tisztelettel :

Szűrtén, 1938. december hó 27.-én.

GENCSY BÉLA ref. lelkész
belmisszió előadó.

Közgyűlés a belmissziói előadó javaslatait elfogadja és azokat határozati erőre emeli.

64. Egyházkerületi belmissziói előadó 158/1938 sz. megkeresésében azon kéréssel fordul az espereshez, hogy a kimutatásban felvett egyházak vezetőit kötelezze el végrehajtás terhe alatt a belmissziói vezér könyvek árának megfizetésére.

Közgyűlés felhatalmazza esperest, hogy a belmissziói vezérkönyvek árával adós egyházak gondnoka ellen a végrehajtási eljárást folyamatba tegye.

65. Ujlaki Sándor bajánházi lelkésznek, mint a vizsokai leányegyház iskolaszéki elnökének a vizsokai egyházi iskola ügyében beterjesztett jelentése —

mint ez idő szerint már tárgytalan, a napi rendről levétetett.

66. A lucskai iskoláról és hitoktatásról szóló jelentés, mint jelenleg már tárgytalan

a napi rendről le lett véve.

67. A pályini iskola ügyéről szóló jelentés szintén időse-rüftlenné vált.

68. Tárgyaltatott Gencsy Béla szürtei lelkész kérelme, melyben kéri a Közgyűlést, hogy vegye tudomásul és hagyja jóvá az ő javadalmát képező szürtei lelkészlakásnak az ő ottani lelkészkedése idejére a szürtei körjegyzőség számára történt bérbeadását. Kérelméhez mellékeli a bérbeadásra vonatkozó presbiteri jegyzőkönyvnek egy példányát, melyszerint a helybeli presbitérium a bérbeadásba a legnagyobb készséggel beleegye-zik. Egyben jelenti, hogy a bérleti szerződést bemutatni a jegy-zői állás betöltetlensége miatt nem állott módjában és azt utó-lagosan fogja beterjeszteni.

Közgyűlés Gencsy Béla szürtei lelkésznek a java-dalmát képező ref. lelkészlak bérbeadására vonatkozó kérelmét az előadott feltételek szerint tudomásul ve-szi és jóváhagyja. Esperest pedig felhatalmazza, hogy a bemutatandó szerződésre a jóváhagyási zára-déko utólagosan vezesse rá.

69. Nagy Miklós pallói kántor-tanítót, aki a törvény által előírt kántori és vallás tanítói képesítését igazolni nem tudja –

Egyházmegyei közgyűlés elkötelezi, hogy annak megszerzése céljából az egyházkerület, kántort és vallástanítót képesítő bizottsága előtt a legrövidebb idő alatt jelentkezzen és a vizsga letételéről szóló bi-zonyítványt terjessze be az esperesi hivatalhoz. Egyben felkéri közgyűlésünk az esperes urat, hogy körlevéllel hívja fel mindazon tanítókat, akik nem rendelkeznek kántori és vallásoktatói képesítéssel, hogy ezen képe-sítést az egyházkerület képesítő bizottsága előtt mie-lőbb szerezzék meg.

70. Olvastatott a tiszasalamoni ref. iskolaszék kooperáció iránti kérelme.

Közgyűlés az iskolaszék kérelmét, mint már tárgytalant, leveszi a napi rendről.

71. Olvastatott a sárosmezői egyháznak a lelkészi állás betöltésével kapcsolatos kérelme.

Közgyűlés az immár tárgytalan kérelem felett napirendre tér.

72.-73. A veskóci és nagyszelmenci egyházközségek rendkívüli egyházi adóketésését —

az egyházmegyei számvevőhöz utalta át felülbírlás végett a közgyűlés és az ő jóváhagyásától feltételezetten felhatalmazza az Esperes urat a ketésések megerősítésére.

74. A 22/1938 sz. határozat, amely egy az egyházmegye által állandóan alkalmazandó diakonisszának az egyházmegyei belmissiói munka szolgálatába beállításáról rendelkezik, továbbra is nyilvántartásban marad.

A 23/1938 sz. határozattal kapcsolatban kimondja az egyházmegyei közgyűlés, hogy

az 1939. évre ketvendő járulékok az 1938-as kulcs szerint vettessenek ki és hajtassanak be.

A 25/1938/a sz. határozat értelmében a palágyi egyház a kölcsön felvételével kapcsolatos kötelezettségek tárgyában jelenti, hogy az egyházmegyei határozat értelmében megkivánt biztosítékok beszerzésére nincsen szükség, miután a politikai község tagjai a kölcsönt a saját vagyoni felelősségükre vették fel és az adósságnak az egyházi birtokra való bekebelezésére nem került sor.

A 36/a és 37, valamint 38/6/1938 sz. határozatok végrehajtásának nyilvántartása a bekövetkezett politikai változás következtében szükségtelenné vált.

75. A 303-304 sz. esperesi körlevelek tudomásul vétettek.

76. Az egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviseletében elnökségen kívül Juhász Imre, Csomár Zoltán, Ritoók Lajos és Koncz Gyula alkotó tagok küldetnek ki.

77. Az egyházmegyei bíróság időszi tanácsának tagjai a következő egyházmegyei gyűlésig a következők: I. Elnökség. Rendes tagok: Kőmives Sándor, Juhász Imre, Benkő Lajos, Hegyi György és Suttka Kálmán. II. Póttagok: Ujlaki Sándor, Kovács Dániel, Ritoók Lajos és dr. Szekeress Albin.

78. Az 1938. évben tartott két egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének kinyomatásával

közgyűlés Kőmives Sándor egyházmegyei főjegyzőt bizza meg.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére elnökségen és a jegyzői karon kívül

közgyűlés a Nagykaposon lakó tagjait bizza meg.

II. BIRÓSÁGI ÜGYEK.

1. Csengery Ferenc közigazgatási bírósági ügyében az egyházmegyei bíróság beszüntető végzést hozott, miután panaszos a beszolgáltatni rendelt telekkönyvi adatoknak a beszerzését és bemutatását elmulasztotta.

2 Nagyné Pokorny Erzsébet bési tanítónő ügyében ítéletileg marasztalta a bíróság a panaszlott bési egyházközséget és kötelezte a panaszost díjlevele szerint megillető lakbér és kert kárpótlás javadalmának évenként való szolgáltatására. Ugyancsak köteles a panaszlott egyházközség a kereset tárgyát képező kész kiadásokból az általa már felajánlott összeget megfizetni. Panaszost pedig a napidíjra vonatkozó keresetével elutasította a bíróság.

3. Vida József szirénfalvai előkönyörgő tanító fegyelmi ügyében, mert a panaszos községi tanító is visszavonta a feljelentését, bíróság a további eljárást beszüntette.

Meghitelesített Nagykaposon 1939. évi január hó 6. napján.

Benkő Lajos s. k. h. esperes, Nyomárkay Sándor s. k. em. gondnok, Kőmives Sándor s. k. Juhász Imre s. k. Dr. Kiss Bálint s. k. Gencsy Béla s. k. Koncz Gyula s. k. Csomár Zoltán s. k.

J e g y e z t é k a z e g y e s p o n t o k a t :

Kőmives Sándor papi főjegyző: 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 61. a. 62. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79.

Koncz Gyula világi főjegyző: 53.

Gencsy Béla papi jegyző: 63. 64. 65. 66. 67. 69. és az I. bírósági.

Csomár Zoltán papi jegyző: 52. 68. 70. 71. és a 2. 3. bírósági pontokat.

Tartalomjegyzék:

I.

1. Esperes imádsága és a közgyűlés megnyitása.
2. A közgyűlés mindenkor istentisztelettel kezdődjék.
3. A közgyűlési tagok igazolása. Megalakulás.
4. A gyűlésről távolmaradtak igazolása.
5. Múlt gyűlésről elmaradt lucskai egyház birsága.
6. A bírósági ülés időpontjának kitűzése.
7. A szavazatbontó bizottság jelentése.
8. Csomár Zoltán papi aljegyző beiktatása.
9. Kovács Dániel egyházmegeyei számvevő lemondása.
10. Nagyszelmenci lelkészválasztás.
11. Nagyszelmenci lelkész beiktatása.
12. Vajkóci lelkészválasztás.
13. Vajkóci lelkész beiktatása.
14. Nagy M. pallói tanító beerősítése.
15. Számvevőszéki jelentés az egyházmegeyei pénztárról.
16. Számvevőszék az 1937. évi járulékokról.
17. Az egyházmegeyei pénztár költségvetése.
18. Számvevőszéki határozatok.
19. A Kárp. Ungi egyházmegeye átírata vagyonmegosztás tárgyában.
20. Egyházmegeyei számvevő választása.
21. Elszámolás az iratterjesztésről.
22. Diakonissza alkalmazása.
23. Az egyházlát. járulékok beszolgáltatása.
24. A segélyegylet évi jelentése.
- 25.a. A palágyi egyházközség rendkívüli adókiivetései.
- 25.bc. A palágyi kölcsönök felvételének engedélyezése
26. A palágyi parókia és iskola építése.
27. Az egyház és iskolalátogatás egyesítése.
28. Az urvacsoraosztás időpontjának egyöntetű megállapítása
29. Ásványi rendkívüli adókiivetés.
30. A nagykaposi szlovák fiók egyház megszervezése.
31. A nagykaposi építkezés.
32. Erdélyi M. gyámintézeti tagdíjának visszafizetése iránti kérelme.
33. A vajkócz-mátyóci egyházközség lelkészi díjlevele.

34. A lucskai lelkész missziói segély iránti kérelme.

35. A nagyszelmenci Jakab Péterné-féle hagyaték.

36.ab. Pályini iskola, iskolai földek, és ideiglenes kántori javadalom.

37. Sárosmezői és zahari lelkészi beszorgálás.

38.ab. A vizsokai és lucskai iskola feladása.

39. Skontró.

40. Esperesi körlevelek 295-302. sz.

41. Egyházkerületi gyűlésre kiküldöttek.

42. Időszaki tanács tagjai.

43. A jegyzőkönyv hitelesítése.

II.

44. Imádság. — Az em. gondnok megnyitó beszéde.

45. Elnöki szék betöltése, esperes távolmaradásának igazolása. Megalakulás.

46. A bírósági ülés időpontjának kitűzése.

47. Esperesi évi jelentés. Csomár Zoltán a tanügyi biz. elnöke.

48. Szavazás papi tanácsbíróra.

49. Választás elrendelése tanító képviselőre.

50. Az új egyházmegyei beosztás előkészítése.

51. Csatlós Sándor segédlelkész beiktatása.

52. Konventi elnök köszönő levele.

53. Bizottsági jelentés az em. pénztárról.

54. Pénztáros jelentése az em. pénztár átértékeléséről.

55. Segélyosztó bizottság jelentése.

56. Tanügyi bizottsági elnök jelentése.

57. A segélyegylet vezetőjének előterjesztései.

58. Elszámolás a nyarádi időközi lelkészi jövedelemről.

59. Ugyanaz a szelmenci és vajkóci időközi lelkészi jövedelemről.

60. Ugyanaz a szeretvai idők. lelkészi jövedelemről.

61. 1938. évi járulékok beszorgáltatása.

61.a. Külföldi követelések bejelentése.

62. Teológiai igazgató kérelme.

63. Belmissziói jelentés.

64. Belmissziói vezérkönyv ára.

65. Jelentés a vizsokai iskoláról.

66. Ugyanaz a lucskai iskoláról és a lucskai hitoktatásról

67. Ugyanaz a pályini iskoláról.

68. Szürtei lelkészlak bérbeadása.
69. Nagy Miklós kántori képesítése.
70. Salamoni iskola kooperálása.
71. Sárosmezői lelkészi állás.
72. Veskóci rendkívüli adókiivetés.
73. Szelmenci rendkívüli adókiivetés.
74. Skontrók.
75. Esperesi körlevelek.
76. Kerületi közgyűlésre kiküldöttek.
77. Időszaki tanács tagjai.
78. Intézkedés a jegyzökönyv kinyomatásáról.
79. A jegyzökönyv hitelesítése.

Sor- szám	M e g n e v e z é s
1	P. Horváth M. és S. alapítvány — — — —
2	P. Horváth M. és S. házalap — — — —
3	Egyházmegyei özvegyárvatár — — — —
4	Közigazgatási pénztár — — — —
5	Pálóczi Horváth sirboltalapítvány — — — —
6	P. Horváth M. Gyülestartási alapítvány — — — —
7	Egyházmegyei könyvtáralap — — — —
8	Leánynevelő intézeti alapítvány — — — —
9	Szabó András emlékalapítvány — — — —
10	Ásványi lelkészalap — — — —
11	Ásványi templomalap — — — —
12	Gencsy Ferenc alapítványa — — — —
13	Pinkóczi lelkészalap — — — —
14	Tóth Lajos szürtei harangalap — — — —
15	Zsiró Istvánné alapítványa — — — —
16	Halász Mihály alapítványa — — — —
17	Bernáth Zoltán alapítványa — — — —
18	Szilágyi Ferenc alapítványa — — — —
19	Palági lelkészalap — — — —
20	Palági orgonaalap — — — —
21	Palági templomalap — — — —
22	Gálócsi egyházfenntartási alap — — — —
23	Segélyalap — — — —
24	Teológiai internátus alap — — — —
25	Gálócsi harmónium alap — — — —
26	Vajáni egyházfenntartási alap — — — —
27	Vajáni földalap — — — —
28	Átmeneti tőkék alapja — — — —
	Osszesen :

Év elején		Bevétel		Kiadás		Év végén	
k	f	k	f	k	f	k	f
279,003	50	19,873	—	18,833	—	280,043	50
288,685	—	11,548	—	6,000	—	294,233	—
142,830	10	14,266	50	17,638	—	139,458	10
42,851	40	67,004	90	60,569	40	49,286	90
11,553	—	693	—	— . —	—	12,246	—
19,402	50	1,358	50	1,061	—	19,700	—
5,112	—	358	—	— . —	—	5,470	—
7,050	—	493	50	443	50	7,100	—
1,000	—	70	—	70	—	1,000	—
1,055	—	64	—	— . —	—	1,119	—
40,556	—	2,434	—	42,990	—	— . —	—
1,000	—	60	—	— . —	—	1,060	—
3,000	—	180	—	180	—	3,000	—
3,241	40	458	80	— . —	—	3,700	20
970	—	59	—	— . —	—	1,029	—
1,060	—	64	—	— . —	—	1,124	—
7,961	—	558	—	— . —	—	8,519	—
900	—	54	—	54	—	900	—
74,500	—	4,470	—	4,470	—	74,500	—
170	—	114	—	— . —	—	284	—
107	50	6	50	— . —	—	114	—
23,257	70	3,957	60	27,215	30	— . —	—
800	—	101	—	— . —	—	901	—
41,770	—	74,521	—	— . —	—	116,291	—
51	50	— . —	—	51	50	— . —	—
3,045	—	183	—	3,037	—	191	—
— . —	—	9,412	—	9,412	—	— . —	—
— . —	—	84,214	70	14,214	70	70,000	—
1.000,932	50	296,576	60	206,239	40	1.091,269	70

U N G I R E F. E G Y H Á Z M E G Y E.

a.) Statisztikai adatok 1937. évről.

N É P M O Z G A L O M.

	Politikai községek lélekszáma	28.488
	A reformátusok lélekszáma	13.204
	Született	287
	Meghalt	201
	Szaporodás	86
	Fogyás	—
Házasságot kötött	tiszta pár	82
	vegyes pár	29
	Összesen	111
Reverzális	javunkra	11
	kárunkra	4
	Áttért	7
	Kitért	12
	Konfirmált	329
	Urvacsorával élt	28.065

b.) Statisztikai adatok 1937. évről.

A N Y A G I Ü G Y E K

Adakozás	56.211'35
Épitkezés	167.268'11
Bevétel	624'908'64
Kiadás	570.722'83
Pénztár maradvány	54.185'71

c.) Statisztikai adatok 1937. évről.

V A G Y O N K I M U T A T Á S

Földbirtok	kataszter hold	1.391
	négyszögöl	1.466
	Épületek száma	281
	Tőkepénz	280.132'25

Alapítványok	6.328'35
Alapok	267.331'33
Hasznos jogok	— —
Ingóságok	465.000
Téher	196.729'38

